

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Isten népének is
szüksége van bűnbánatra

Könyörögjete Istenhez,
hogy adjon bűnbánó lelket!

Hozzá kiáltsatok bűnbánó szívért:
„Te, Uram, aki elrendelted,
hogy megtérjek,
adj kegyelmet is,
hogy megtérhessek.”

(Thomas Watson)

A TARTALOMBÓL

10

LELKI ÉHSÉG – MEGISMERÉS

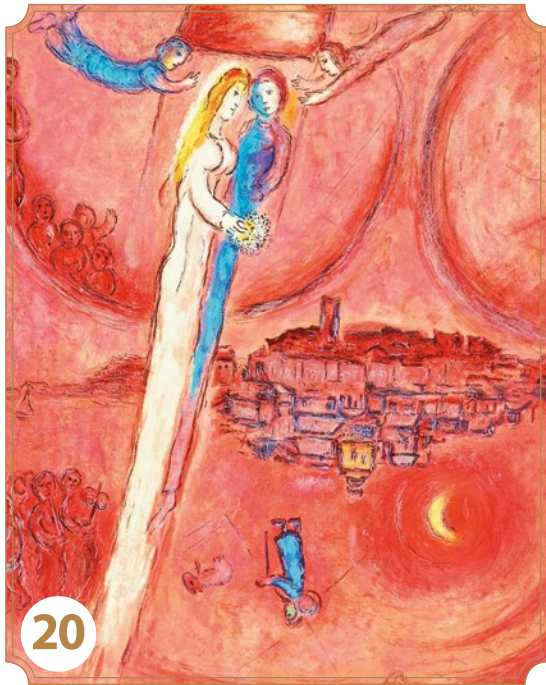
Haranginé Csuta Anna írása

14

VÉGÜL KIÁRAD RÁNK A LÉLEK

evangelizációs igehirdetések Pomázon

20

ÉNEKEK ÉNEKE ÉS A SEXUALITÁS

Óváryné Herpai Dóra írása

„Térjete meg, elpártolt fiaim! Meggyógyítlak benneteket, bár elpártoltatok. Itt vagyunk, eljöttünk hozzád, mert te vagy, URam, a mi Istenünk!”

(Jer 3,22)

HALÁSZ ERZSÉBET IMÁDSÁG

„Magasztaljátok az Urat, hávjátok segítségül nevét, hirdessétek tetteit a népek között.” (Zsolt. 105:1.)

Mennyei Atyánk, magasztaljuk Nevedet, mi, akik Úrnak valljuk Szent Fiadat, Jézus Krisztust. Hála van a szívünkben, hogy megtartottad a teiedet mind a mai napig. Köszönjük, hogy ma is szabadon szólhat a Te szavad országunkban, amely a bűnből való szabadulást és örökéletet hirdet mindenkinek. Olyan nagy szükségünk van a Szentlélek útmutatására, vigasztalására! Megvalljuk, hogy Nélküled semmik vagyunk, olyanok, mint a pásztor nélkül való juhok. Köszönjük, hogy Te megkönyörültél rajtunk, és elküldted Fiadat értünk, aki engedelmes volt, egészen a kereszthaláláig.

Köszönjük, hogy minden a mi javunkra van, a Te szent akaratod szerint. Megvalljuk Neked, hogy bűneink gyakran elválasztanak Tőled, nem figyelünk akaratodra, nem olvassuk Igédet és nem imádkozunk térdén állva Előtted. Könyörülj rajtunk, hogy a közös imaórákat nélkülözhetetlennek tartsuk, hogy tudjunk időt szánni közösen is a hálaadásra, kérésekre. Kérünk, könyörülj rajtunk, hogy sem az élet gazdagsága, sem próbái el ne választhassanak Tőled, őrizd meg minket.

Kérünk, Urunk, a világban élő hitetlenekért, hogy megláthassanak és meghallhassanak Téged, az egyedüli Szabadítót. Könyörülj ezen a Te alkotta világon, az emberek milliárdjain. Ne engedd, hogy esztelenül a végzetükbe rohanjanak. Kérünk, rontsd le a Sátán hazugságait.

Hálás szívvel köszönjük a szolgálóidat, akik gyülekezeteinkben és szerte a magyar hazában hirdetik Neved. Könyörgünk Hozzád azokért, akik keresik életük értelmét, hogy megtalálhassanak Téged, az Élet Fejedelmét ebben a zajos, hamis „isteneket” hirdető világ zűrzavarában. Könyörülj, adj ébredést gyülekezeteinkben, segítsd az igehirdetőket az evangelizációs alkalmakon Lelkeddel. Segíts meg minket mindennapjainkban, hogy Rólad bizonyosságot tehessünk, hogy azok, akik hallják, Neked adják szívüket.

Kérünk szeretteinkért, gyülekezetünk minden tagjáért, az egyházi iskolák tanáraiért és tanulóikért, egyházi és világi vezetőinkért, hazánkért, népünkért, a szomszédokban élő esztelen háború megfékezéséért, az árván maradtak vigasztalásáért, a betegekért. Légy oltalmazónk Szent Fiadért. Ámen.

„Így hozta ki népét örömmel és váloztottjait vigassággal ... hogy megtartsák rendelkezéseit, és megőrizték törvényeit. Dicsérjétek az URat!” (Zsolt. 105:43. 45.)

A nagy mélységből...

A nagy mélységből szüntelen
Hozzád kiáltok, Istenem,
Haláltól mentsd meg lelkemet,
Fogadj be engemet!
Amint vagyok, jövők,
Amint vagyok, jövők,
Fiad érettem onta vért,
Fogadj be Jézusért!

A bűn sarában élve lenn,
A jóra lelkem képtelen,
Fogadd be gyenge gyermeked,
Fogadj be engemet!
Amint vagyok, jövők...

A bátorságom gyávaság,
A bölcsességem kábaság,
Más nem segíthet, ha Te nem,
Fogadj be, Istenem!
Amint vagyok, jövők...

Az életem, üres, szegény,
Nincs benne fény, de van remény,
Hogy akinek kegyelme nagy,
Veszne engem se hagy.
Amint vagyok, jövők...

Bűnös vagyok

1. Bűnös vagyok, de hadd legyek Tied,
Én Istenem!
Ki gyógyítná meg beteg szívemet,
Ha csak Te nem?

2. Szívem hideg, hogyha tüzet nem adsz,
Ha nem szeretsz.
Nem bírok járni, ha nem támogatsz,
Ha nem vezetsz!

3. Nincs örömöm, körültem, mint az éj,
Minden sötét.
E bús homályt a tiszta égi fény
Hadd őrizz szét!

4. Ó, Jézusom, mossa el bűnömet
A drága vér,
Amit Te adtál, égi szeretet,
A bűnökér'!

5. Rád várok én!
Ó, jöjj hozzám magad,
Szívem óhajt!
S hűséged árja égő szomjamat
Eloltja majd.

(Ford.: Vargha Gyuláné)

Ó, Krisztus-fő, Te zúzott

Ó, Krisztus-fő, Te zúzott, Te véres szenvedő,
Te tövis-koszorúzott, kigúnyolt drága fő,
Ki szépség tükre voltál, ékes, csodás, remek,
De most megcsúfolódtál: szent fő köszöntelek!

Mind, ami kín s ütés ért, magam hoztam reád,
Uram, e szenvedésért lelkemben ég a vád.
Feddő szót érdemelve, itt állok én, szegény,
S kérlek, Lelked kegyelme sugározzék felém.

Ó, légy érette áldott, Jézus, egyetlenem,
Hogy szörnyű kínhalálod nagy jót akar velem.
Add, hogy hódolva, híven Tőled ne térjek el,
S ha húlni kezd a szívem, Benned pihenjek el.

Mellőlem el ne távozz, ha majd én távozom!
A kínban, mit halál hoz, állj mellém Jézusom!
Ha lelkem félve reszket, rettent a meghalás,
Nagy kínod és kereszted legyen vígasztalás!

Légy pajzsom és reményem, ha kétség látogat,
Véssem szívembe mélyen kereszthalálodat!
Rád nézek, Rád szünetlen, s ha majd szívem megáll,
Öleljen át a Lelked – így halni jó halál.

Isten Igéje, az Isten Igéje

NYILAS ZOLTÁN ESPERES IGEHIRDETÉSE

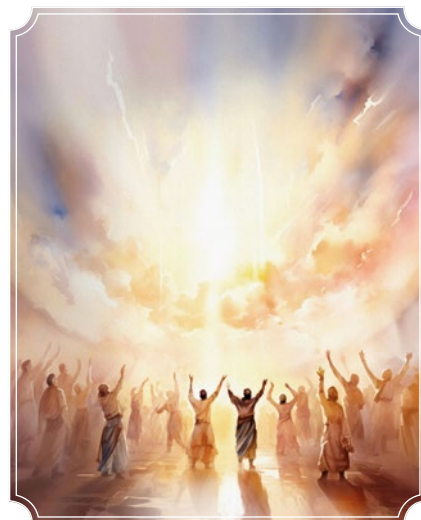
Kedvves testvérek! Pál apostol az első Thesszalonikaiakhoz írott levelében arra a kérdésre keresi a feleletet, hogy mit tehet az ember addig, amíg létre nem jön a találkozás a gyülekezettel.

Ennek a találkozásnak két síkja van. Az egyik síkja nagyon is emberi sík: amikor elbúcsúzunk egymástól, mégis azt várjuk, hogy egy kis idő múlva újra találkozzunk. Tudjuk, hogy ideig való ez a távolság, lehet, hogy csak egy hét, lehet, hogy egy-két hónap, de újra találkozunk. Olyan megható volt mindig, amikor Marosszentgyörgyön Psalmus kórusunk búcsúzott erdélyi testvéreinktől, és előkerült az az ének (ami most benne van az énekeskönyvünkben is): „Az Úr vezessen végig az úton, szerteszét ha sodor is a sors, Mert ha Őbenne bízva bízunk, nagy örömben majd találkozunk. És míg újra látjuk egymást, Szent kezében őrizzen meg Ő, És míg újra látjuk egymást, Szent kezében őrizzen meg Ő!” Olyan megható volt, ahogyan elénekelte ezt az

éneket a vendéglátó kórus, kint az utcán, a mi kórusunk pedig a buszban. Az volt a vágyuk, hogy majd jövőre, vagy két év múlva újra találkozzanak. Ezek azok az emberi kapcsolatok, amiről beszélünk: ideig való a távollét, és várjuk újra a találkozást.

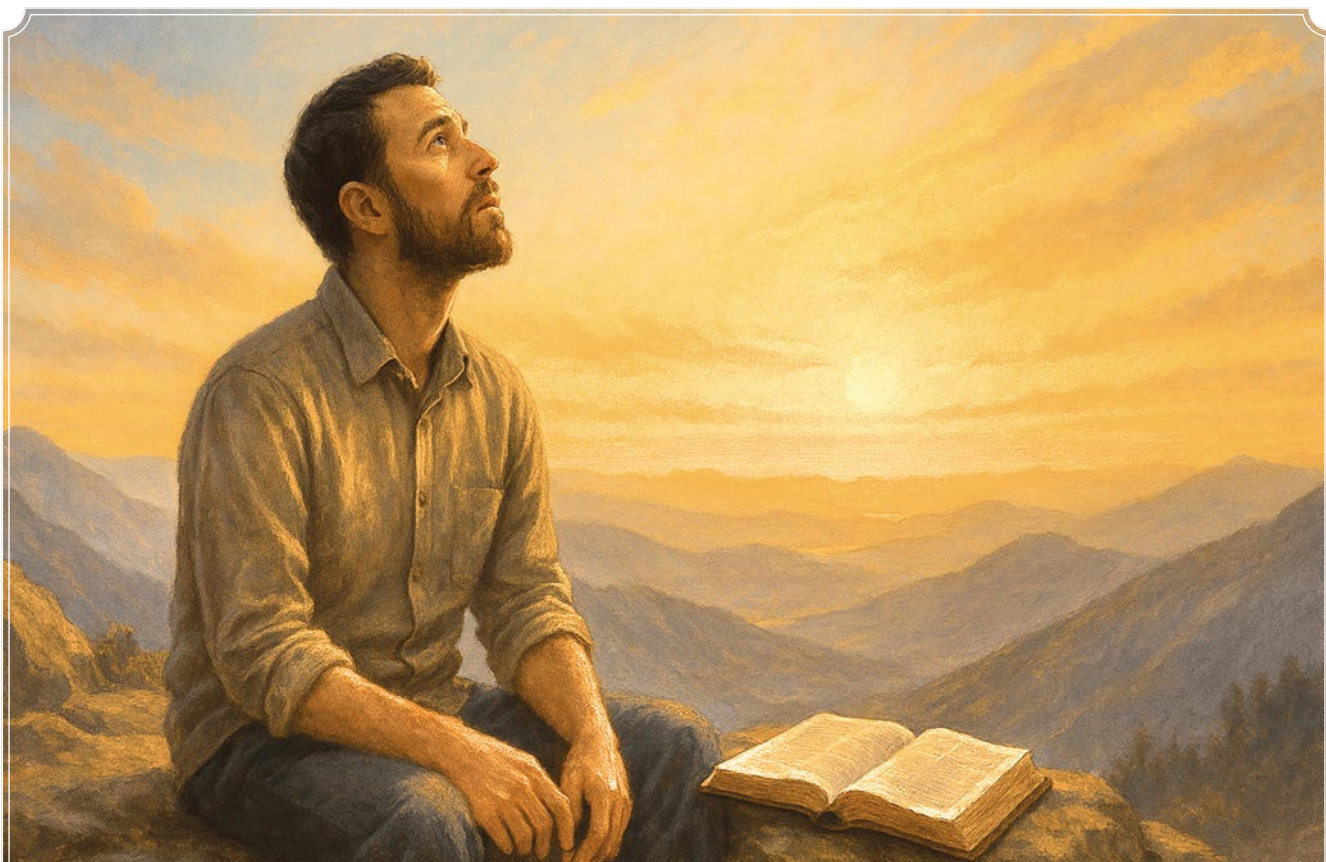
De van egy másik síkja is ennek a levélnek, amikor Krisztus jön el újra erre a világra. Azt a legkritikusabb gondolkodók sem vonják kétségbe, hogy Jézus Krisztus itt járt a földön. Az istenségéről nem beszélnek, de a tényről, hogy Jézus élt, nincs vita. Mi azonban nem csak azt tudjuk, hogy Jézus élt, hanem azt is, hogy Ő a Fiú-Isten, aki eljött erre a földre, és amikor felment a mennybe, megígérte, hogy visszajön. Ezzel a kérdéssel is foglalkozik a levél: Mit jelent a Jézus jelenléte és eljövetele közötti időszak; mi az, amit meg kell tennünk; mi az, ami ebben az időszakban egyáltalán megőrizhet bennünket, amíg újra nem találkozunk?

Az apostol nagyon konkrétan beszél arról, hogy akár a fizikai találkozás-

nak, akár ennek a lelki nagy találkozásnak, Krisztus eljövetele várásának az időszakában mi az, ami megtarthat bennünket, és azt mondja: egyedül az Isten Igéje tud megtartani bennünket.

2018 nagyhetében Csobánkán, a régi imaházunk bejárata elé elhelyeztünk egy reformáció-emlékkövet, amelyen ez állt: „A Szentírás olyan, mint a gyógynövény; minél többet dörzsölsz, annál jobban illatozik. (Luther Márton)” Isten Igéje az, ami meg tud tartani és meg tud őrizni bennünket. Hogyan?

Először is úgy, hogy Isten Igéjét, Isten Igéjének tartjuk. Ez egy fontos alapálaspont. Azt mondja Pál apostol ennek a görög gyülekezetnek, hogy „Ezért mi is szüntelenül hálát adunk Istennek, hogy amikor hallgattátok Isten általunk hirdetett igéjét, nem emberi beszédként fogadtátok be, hanem Isten beszédeként, aminthogy valóban az, és annak ereje munkálkodik is bennetek, akik hisztek.” (1Thessz 2,13) Azaz, ami megtarthat bennünket ebben a világban, Istennek ugyanaz a szava, amelyik szó megteremtette és megformálta ezt a világot. Isten szava ugyanis életet adó szó. Ez tud megtartani bennünket.

Tudjátok, mi teszi a Bibliát élővé? Az, ami benne van. A tartalma. Az élő Isten szava. Isten Igéje, a Szentírás ugyanolyan életet adó szó ma is, mint amilyen az Ószövetség idején volt. Jézus Krisztus szájából hallva ugyanúgy gyógyulást ad ma is, mint ahogy számos esetben olvassuk a Szentírásban. Ilyen átmeneti időszakokban megtartó erővé lesz Isten szava, ha Isten Igéjeként tekintünk rá és nem emberi beszédként.

Egészen világos, hogy Isten, amikor kijelenti önmagát, akkor embereket használ fel, Jeremiást, Ézsaiást, Pál apostolt, hogy a maga korában, de mégis örökkévalót, megmentőt és megtartót mondjon. Az utolsó időkben pedig Isten Igéje testet öltött Jézus Krisztusban, ezért számunkra Ő az élet forrása.

Másodszor azt is mondja Pál apostol: nem elégséges az, hogy Isten Igéjét, Isten Igéjének tartsuk, hanem Isten Igéjét be kell fogadni, be kell engedni az életünkbe. Nemcsak egy külső, objektív igazsága a Szentírás ennek a világnak, hanem ahhoz, hogy személyessé legyen, hogy téged, engem, mindannyiunkat megtartson, hogy az ördög hatalmát lerontsa, ahhoz be kell engedni az életünkbe. Részbe kell legyen a mindennapoknak. Fájdalmasan be kell vallanunk, be kell vallanom, hogy ebben a hatalmas információ-áradatban nagyon kevés hely jut Isten szavának. Nem engedjük, hogy behatoljon az életünkbe, nem engedjük, hogy formáljon, hogy átalakítson. Olyan jónak tűnik, olyan kedvesnek, olyan szépnek, de

hogy a magam számára is Isten Igéjévé legyen, hogy számomra is azt jelentse, hogy akkor eszerint élek, hogy Isten szavának fogadom el, ez egy nehéz próbatétele az embernek.

Az én életemben is volt egy olyan időszak, amikor nem a mélységből kellett Istennek kivezetnie, hanem egy útelágazás elé érve kértem és vártam Istentől az útbaigazítást. És volt egy istentisztelet, egy nehéz nap után, sok reprezentációval, sok-sok beszéddel, kegyeskedő szólammal, nagyon fáradtan ültem ott, nem is tudtam odafigyelni, nem is nagyon kívántam hallani (ezt is be kell vallani), amikor

megérkezett a miniszterelnök úr, sok-sok kamerával, fotósokkal. A helyzet olyan volt, ami alkalmatlan volt arra, hogy Isten Igéje megszólaljon bennem. És akkor egyszer csak az igehirdető, Szabó püspök úr a második vagy harmadik mondatában Isten Igéjével válaszolt az én kérdésekre. Isten válaszolt, de én nem fogadtam meg Istennek a szavát. Nehéz dolog az, ha a megértett ige, ami hozzád szól, nem ereszt gyökeret benned. Mindig azért imádkozunk, hogy jó föld legyen az ember szíve, aztán miután jól előkészítettük a vetéshez, leterítjük egy nejlonnal, hogy véletlenül se menjen bele semmi a magvetésből.

Isten Igéje élni szeretne, gyökeret

verni, formálni, alakítani, nem megnyomorítani, hanem hogy az övéinek „életük legyen, és bővítködjének” (Ján. 10:10.) Ezt jelenti befogadni. Nekem is ezt jelenti befogadni.

A harmadik pedig, amit Pál apostol a thesszalonikai gyülekezet szívére helyez, az az, hogy ti nemcsak meghallgattátok Isten Igéjét, és úgy fogadtátok, mint Isten szavát, befogadtátok Isten Igéjeként, hanem hogy meg is tartottátok azt. Kitartani, állhatatosnak maradni abban, amire Isten vezet bennünket: ezek a mi keresztyén próbatételeink.

Még segédlelkész koromban hallottam a Kossuth Rádióban egy vallási félórában egy evangélikus szerkesztőt beszélni az idős Lutherről, aki elmondta, hogy öregségére is megmaradt a hitben. Ezen akkor én nagyon elcsodálkoztam: Hát miért ne maradt volna meg? Hiszen erre tette fel az életét! Az volt a magyarázata ennek a szerkesztőnek, hogy Luther azért volt hálás Istennek, hogy öregségében is hitben maradt, merthogy az ifjúkori nagyon erős, élményszerű, buzdító, lángoló isteni kijelentések öregségére megszűntek. Én akkor kezdtem a lelkészi szolgálatot, és nem értettem: Luther egész életében fákljaként égett Jézus Krisztusért, mégis hálát adott azért, hogy amikor már ritkábban jelent meg neki az Isten, hitben maradt?

Megmaradni a hitben, benne maradni, nem feladni... Pál apostol azt mondja: Ti is próba alatt vagytok ott Thesszalonikában. Ugyanúgy üldöznek, gyűlölnék és utálnak titeket a tieitek, a pogányok, mint ahogy a jeruzsálemieket a zsidók. Mégsem adtátok fel, mégis megmaradtatok, mégis hitben vagytok. Itt válik valósággá az a mondat, hogyha megmaradunk a hitben, akkor a hit megőrzi bennünket.

Hát maradj meg, őrizd meg te magad is, és Isten megőrzi a te életedet! Maradj meg Isten Igéjében, maradj meg Isten kijelentésében, akkor Isten megőrzi a te életedet! Ámen.

(Az igehirdetés elhangzott 2025. szeptember 28-án a pomázi református templomban)

„Ti kinek mondotok engem?”

NYILAS ZOLTÁN ESPERES IGEHIRDETÉSE

NAGY-ZOMBORI PÉTER KERESZTELÉSE ALKALMÁN

Jézus Krisztus feltámadása után tanítványaihoz lépett, és bátorította őket. Arról a küldetésről szólt, amit Máté evangélista számunkra is megőrzött (Máté 28,18-20). Mert felnőtté lenni tulajdonképpen felelősséget jelent. Egy olyan felelős életmódot, amelyben kapcsolatunk van egymással és természetesen az élő Istennel. A felelősség ugyanis mindig egymás közötti kapcsolatot jelent. Éppen ezért felelősek a szülők és a keresztszülők a gyermekükért, kereszty gyermekükért. Mi már tudjuk, hogy az élet legfontosabb kérdéseiben válaszokra van szüksége. Jézus Krisztus önmagát ajánlja válaszként. Nemcsak a keresztelezés pillanatában feleletünk Jézus Krisztus, hanem az élet minden kérdésére is.

A most megkeresztelendő gyermeknek, Péternek is szüksége van Jézus Krisztusra. Egészen pontosan Péternek is szüksége van Jézus Krisztus kegyelmére. Sokan kérdezik: Miért? Miért volna szüksége egy kicsiny gyermeknek, egy csecsemőnek, aki tekintetével a játékot, az anyai, apai szemeket, a szülők gondoskodó karjait keresi. Mondjuk ki: nem azért, mert valami rosszat követett el. Szó sincs erről. Nem azért, mert rossz helyre született. Szó sincs erről. Miért van szüksége Péternek Jézus Krisztusra? Azért, mert emberré lett. Azért, mert megszületett.

Mindannyian, akik megszülettünk, mi, akik emberek vagyunk, nemcsak kicsinyek, hanem idősebbek is,

érezzük azt, hogy mennyi minden hiányzik az életünk-ből, mennyi minden van, amit megszerezhettünk, megkaphattunk, elérhettünk volna, de valahogy az élet mégis másképpen alakult. Egész életünket, emberi létünket ez határozza meg: valami hiányzik belőle. Különösen is érezzük ezt akkor, amikor valaki társként hiányzik az életünk-ből. Valaki elment, mi pedig ott maradtunk egyedül, és az életünk félkarúvá vált. Az emberlét ilyen hiánylét. Nem csak abban az értelemben, hogy mennyi mindent szerezhettünk volna meg anyagiakban, természetben, mennyi minden maradt elvégezetlenül előttünk. Az emberlét lényege az, hogy vágyja, sóhajtja és óhajtja az élő Istent. Ezért van szükség a keresztségre, mert amikor vágyjuk, óhajtjuk az Urat, akkor hiányzik nekünk az élő Isten.

Mi történik velünk az élő Isten nélkül? Sok mindennel bepótoljuk. Sok mindennel próbáljuk betölteni azt az űrt, amit azonban csak az Isten tölthet be Jézus Krisztus által a szívünkben (*Blaise Pascal*). Mi inkább – mint valami puzzle játékot – megpróbáljuk összeilleszteni életünk kis darabkáit, és vagy sikerül, vagy nem. Amikor jön egy kis rázkódás, akkor általában kihullik, mert nem oda való.

Isten nélkül születünk és jöttünk erre a világra, ezért küld bennünket és most bennötöket az élő Krisztus, hogy legyen feladatokat az Ő dicsőségének felmutatása. Szülők és keresztszülők arra tesznek fogadalmat, hogy a gyermeket, keresztyermeket hitben nevelik és hitben neveltetik, hogy megismerje életének Urát, Megváltóját, Jézus Krisztust, hogy megértse és elfogadja mindazt, ami most történik a keresztség sákramentumának kiszolgáltatásában. A keresztség emlékeztet bennünket arra az evangéliumra, arra a jó hírre, amit hallottatok és hal-

lottunk: „*Úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*” (Jn 3,16) A hiányunkat csak Jézus Krisztus töltheti be.

Erre bátorítunk benneteket. Erre bátorítjuk a szülőket, a keresztyánt, erre bátorítjuk az ünneplő családot és az ünneplő gyülekezetet, hogy újra és újra fedezzük fel a keresztség titkát, lényegét: a helyettünk, miattunk és érettünk feltámadott Jézus Krisztust. Ez a mi küldetésünk és a mi felelősségünk, hogy ezt a küldetésünket betöltsük, betöltsétek Péter életében is.

Hogyha pedig mindez megtörténik, akkor kívánjuk, hogy jöjjön létre az ő Ura, Megváltója, Jézus Krisztus és közte az a beszélgetés, mely egykor egy idegen területen, Cézarea Filippi vidékén történt, amikor Jézus megkérdezte tanítványait: „*Kinek mondják az emberek az Emberfiát?*”; utána pedig megkérdezte tőlük egészen személyesen: „*Hát ti kinek mondotok engem?*” S akkor egy, a tanítványok szószólója, Péter így válaszolt: „*Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.*” Ezért keresztteljük meg most a ti kicsiny gyermeketeket, Pétert, hogy legyen Jézus Krisztussal ilyen párbeszéde, hogy ő maga is felelősségteljesen kimondhassa majd egykor: Jézus Krisztus az élő Isten Fia.

Kívánjuk, hogy amíg elvezet benneteket ezen az úton idáig, Isten óvja gyermeketeket és őrizzen benneteket. Ámen.

(A kereszttelési igehirdetés elhangzott 2025. szeptember 28-án a pomázi református templomban)

LUKÁTSI VILMA ISTENNEK ADOTT HEGEDŰ

A fényes égen fecske villan:
ővé a lég, a végtelen.
A repülése azt jelenti:
– Köszönöm a tért, Istenem!

A napsütötte kavicsok közt
parányi gyík. Már nem is látod.
Fürge mozgása azt jelenti:
– Isten gondol rám! – Megcsodálad?

És azt hiszed, hogy az az Isten,
aki a gyíknak enni ad,
tán megfélemez téged,
s holnapra nem jut jó falat?

Vagy azt hiszed, aki a fecske
repdeső szárnyacsapását méri,
ne tudná azt, mi a te vágyad?
– Még nem is kérted, már kiméri.

És többet ad, értékesebbet,
gyöngyszemeket – kavics helyett!
Nem érzed mégsem, hogy az Isten
téged milyen nagyon szeret?

– Nem próbálsz a hála hangját?
(Rossz hangszerezen recseg a húr.)
Nehezen nyílik arra ajkad:
„Mindeddig segített az Úr!”

– Ne szólj hát! Hálaadás helyett
add Istennek a hangszered!
Ha az Ő ujjja játszik rajta,
a hangját meg sem ismered!

Az Ő kezében – nézd – mivé lett
a szakadt húrú hegedű.
Ha Isten Lelke a vonója,
– hallod a hangját? – Gyönyörű!

Köszönöm, jó Atyám a reggelt!
Köszönöm, hogy dolgozhatok.
Köszönöm a jó egészséget,
Tetőd csak jót kaphatok!

Ha betegség is – légy áldott érte,
mert Tőled jó a gyógyulás!
A gondjaim kezébe tettem,
Te tudod vinni, senki más!

Köszönöm, hogy szüleim vannak,
s légy áldott, ha már nincsenek!
Tenálad vagyok mindig otthon,
nem vagyok árva, bús gyerek!

Köszönöm, hogy szabad szeretnem!
És köszönöm azt, ami fáj!
Köszönöm a fényt az égen,
s köszönöm a ködös homályt!

És köszönöm az őszi erdőt!
És köszönöm, hogy van szemem!
Hogy sok bűnömön keresztül
mégis csak látlak, Istenem!

S köszönöm Őt, a legdrágábat,
a váltságdíj lefizetőt!
S azt, hogy: „az én Megváltóm él,
s porom felett meglátom Őt.”

Két eltérő beszámoló

(AP.CSEL. 9:7 ÉS 22:9.)

Az első helyen ezt olvassuk: „A férfiak pedig, kik Saulussal elindultak vala, állanak vala elálmélkodván, kik jóllehet *hallják* vala a szót, de senkit nem látnak vala”. A második hely pedig így hangzik: „Akik pedig velem valának, a világosságot látták és megrémültek, de annak szavát, ki velem szól vala, *nem hallották*.”

Hogyan áll itt a dolog?

Pál hallott egy hangot, mely övele beszélt. Azonnal tudta, hogy isteni szózat ez. Ezért kérdezte nyomban: „Kicsoda vagy, Uram?” A férfiak, akik vele voltak, hallottak is valamit, de nem értették meg azt, amit Pál egész világosan hallott, Isten megnyitotta Pál füleit, hogy megérthette az üzenetet.

Mikor aztán később Pál a történetet elbeszélte, valamivel eltérőbben hangzott beszámolója, mert ezt mondja: „Annak szavát azonban, ki velem beszéle, nem hallották.” Ezzel nyilván azt akarja mondani, hogy bár azoknak az volt a benyomásuk, hogy mintha valami szó hangzott volna, de nem értették meg, hogy mi volt az. Talán ilyesféle észrevételük volt: mennydörgő!

Megvilágításul szeretnék a Ján. 12:28-ra utalni. Itt így imádkozik Jézus: „Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet!” És egy szózat így válaszolt a mennyből: „Meg is dicsőítettem és újra megdicsőítem.” A sokaság pedig, mely ott állott, így szólt: „Mennydörgött.” Mások pedig ezt mondták: „Angyal szólt néki.” Jézus pedig felelve, monda: „Nem én értem lőn e szó, hanem ti érettetek.”

Látjuk ebből, hogy egyetlen szózat hangzik el, melyet háromféleképpen magyaráznak. Némelyeknek úgy tűnt fel, hogy mennydörgött. Mások úgy vélték, hogy valaki szólt; azt nem tudták csak, hogy kicsoda. Jézus pedig és talán a tanítványok is megértették a szavakat. Kell az embernek valami olyan szervvel rendelkeznie, hogy Isten szavát megérthesse. Akinek nincsen képessége Isten számára, az vagy nem hall semmit sem, vagy rosszul hall.

Ha most már mindezt az Ap.Csel. két helyére vonatkoztatjuk, akkor az ellentmondás könnyen eltűnik. Pál útítársai hallottak ugyan hangot, hogy valami szózat megszólalt, de nem értették, hogy mit mondott a szózat. Csak Pál rendelkezett hallással az isteni szózattal szemben, és egyedül ő értette meg azt.

A sötétségben (I.THESSZ. 5:4.)

„De ti, atyámfiai, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap titeket, mint a lopó, úgy találjon.”

Míg az előző versben olyan emberekről van szó, akik teljes biztonságérzettel beleélik magukat a napi életbe, és ezt mondják: „Békesség és biztonság”, Pál itt azokhoz az atyafiakhoz fordul, akik az Úr napjának váradalmában élnek. Ők nincsenek a sötétségben. Már többé nincsenek. Régebben ők is abban voltak, az ő megváltónélküli és éppen ezért bűnös életük sötétségében. Míg csak Jézus nélkül élünk, „a sötétségben” vagyunk. Jézus a „világ világossága”. Ha Jézus, mint a kegyelem napja feljön életünkben, akkor eloszlik a sötétség, akkor nappal lesz.

Aki a sötétségben él, azt meglepi az Úrnak napja, és oly váratlanul jön, mint a tolvaj. Aki azonban Krisztus fényében él, az készül a Krisztus napjára. Az menyasszonyi vágyakozással várja az Ő napját. Az örül, ha jó az Úr.

(Modersohn Ernő: 100 ellentmondás és homályos hely a Bibliában című könyvéből)

PÁLYI PÉTER LELKIPÁSZTOR

A kereszt

„Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk kik megtartatunk, Istennek ereje.” (I.Korinthus 1:18.)

A ll a Krisztus keresztje a Golgotán kétezer éve. Áll, és mindenki életébe beleszól, mert azóta állást kell foglalnia mindenkinek ezzel a kereszttel kapcsolatban. Igazán állást foglalni viszont csak arról lehet, amit ismerünk. Milyen kár, hogy sokan nem veszik a fáradságot arra, hogy megvizsgálják közelebbről, de közben nagyon bölcsnek tartják önmagukat.

Zsidó szemmel nézve a kereszt botránkozás. Azt mondja az Írás: *„mert átkozott Isten előtt, a ki fán függ”* (V. Mózes 21:23.) S ha ezt mondja az Írás, akkor Jézus átkozott és megvetett Istentől, azaz nem lehet Messiás. Mégiscsak lehetetlenség, hogy a Messiás fán függve végezze, amikor győzelmes eljövételről szólnak a jövendölések. Igaz, a szenvedő Messiásról is szól az ige, *„de azt ne várja el tőlem senki, hogy egy átkozottban higgyek, hogy elfogadjam: az én életem megoldása egy Istentől átkozottá nyilvánított ember legyen, hiszen fán függ”* – mondja a zsidó.

Görögöknek a kereszt bolondság. Hát nem bolondság, hogy a te személyes bűneidet, melyeket Isten és ember ellen elkövettél, az Úr megbocsássa neked úgy, hogy másvalaki jelentkezik helyetted, hogy őt büntessék meg, ne pedig téged? „Milyen ember az, aki ilyesmit magára vállal? Más helyett meghalni – ki hallott ilyet?! S egyáltalán, honnan lehet tudni, hogy ez az Isten akarata? Én bizony azt mondom – gondolja a görög –, hogy mindenki kapja meg a maga jól megérdemelt büntetését, ha nem tud annyi jót felmutatni, hogy meg lehessen bocsátani neki. Én se vállalnám át senki büntetését magamra. Bolondság az egész.”

Eddig terjed az emberi bölcsesség. Idáig jut el. A zsidóknak botránkozás, görögöknek bolondság.

Itt Európában, nagyon sok ember gondolkodik így, hiszen görög kultúrán nevelkedett nemzetek vagyunk. Sokan mondják nálunk is, hogy bolondság, és szentül megvannak győződve arról, hogy igazuk van. Istennek tetszett, hogy az ilyen bölcseket meghagyja a maguk okoskodásában, és ne álljon le vitatkozni velük. Azt mondja, hogy nem fontos, hogy a magukat bölcsnek gondolók értsék.

Elég, ha egyszerűen csak hirdettetik az igazság. Legyen az bármennyire botránkoztató, csak azért, mert igazság, lesznek, akik befogadják a kereszt titkát.

Nézzétek, mennyire így van ez! Nézzetek csak a ti elhívásotokra! Azért hisztek Istenben és az Ő Egyszülött Fiában, Jézusban, mert meggyőződött valaki titeket arról, hogy Isten létezik, hogy a golgotai kereszt büntőlő erővel bír? Én biztos vagyok benne, hogy nem. Nem azért, mert emberi bölcslellet ezekről meg lehetne győződni, bizonyosságra lehetne jutni. Nem meggyőzés, nem bölcslet vezetett el titeket oda, hogy kimondjátok: *„Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.”* Ezt az Ige tette veletek, és az igehirdetés. Az igazság befogadása, Isten megszólító szava által.

Bolondság, kiált fel a görög, botránkozás, mondja a zsidó. De nekünk, Istennek ereje, mert megtapasztaltuk. Megtapasztaltuk azt, amikor az Istennek ereje az igehirdetés által eláradt bennünk. S ez nem érdem, nem jutalom, hanem Jézus Krisztus munkája bennem. Mi már tudjuk, hogy a kezében van az életünk. Lehet, hogy ez egyeseknek bolondság, de nekem véres valóság. Én nem is akarom máshol és más kezében tudni az életem.

Isten tette ezt velem nagy kegyelméből. Ő tett igazi bölccsé, hogy megértsem a kereszt titkát és igazságát. Ő tett igazzá azáltal, hogy elfogadtam a kereszt által felkínált igazságot, lehetőséget. Ő választott ki engem erre, azaz Ő szentelt meg, hogy mindezek után feltöltsön erővel, a szelídség, szeretet, alázat, türelem erejével, és így fogadjon szolgálatába. Ő tette velem azt is, hogy a megváltásom felől biztos lehessenek, és így megalkuvás nélkül szolgálhassam Őt.

Lehet, hogy ez a beszéd bolondságnak vagy érthetetlennek tűnik valaki szemében, de én akkor is vállalom, és figyelmeztetésként mondom: „Vigyázzatok”, mert *„a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, a kik elvesznek, de nekünk kik megtartatunk, Istennek ereje”* (I.Korinthus 1:18.) ■

HARANGINÉ CSUTA ANNA

Lelki éhség – megismerés

„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust.” (Ján. 17:3.)

Megismerni – nem futó találkozást jelent, hanem időt és energiát rászánva minél teljesebb rálátást szerezni valaki életére; miközben magunkat is csak kapcsolat által tudjuk megismerni.

A Biblia jelképrendszerében az Istenhez fűződő kapcsolatunk a házassághoz van hasonlítva. A földi házasságkötés, az elköteleződés, vagyis a megtérés szimbóluma is. Ez az időpont az intenzív megismerés kezdete. (Vannak gyerekkortól egymásnak szánt házasefelek is, de ott is van egy alkalom, amikor önként kimondják az igent.)

Hamar rá szoktunk jönni, hogy a másik nem pontosan olyan, mint amilyennek elképzeltük. A földi társunkkal kapcsolatban csalódhatunk, de a valódi, becsületesebb megismerésben, Istenben sohasem. Az a mi gőgünk, hogy fenntartjuk magunknak a jogot, hogy eldöntsük, miben értünk egyet, és miben nem a Biblia Istenével. Én elég sokat hallottam (különböző megfogalmazásokban), hogy „Jó, jó az Isten, DE nem mindenben.” „Hát nem tudod-e és nem hallottad-e, hogy örökkévaló Isten az Úr, aki teremté a föld határait? nem fárad és nem lankad el; végére mehetetlen bölcsesége!” (Ézs. 40:28.) Méretetlen bölcsességgel állunk szemben, és mégis azt gondoljuk, hogy mi megítélhetjük Őt, nekünk magasabbrendű erkölcsiségünk van ehhez? Hogy merjük hitetlenséggel és bizalmatlansággal megkérdőjelezni Istent?

Szóval a házasságban (vagy a megtérést követően...) jön a mélyebb megismerés. Vagy nem? Vannak földi házasságok, ahol beindul a „miért nem vagy olyan, amilyennek szerintem lenned

kéne”-játssza, ami bizalmatlanságot szül, és bezárkózást. (A földön vannak jogos elvárások is, de Isten minden jogos elvárásunknak megfelel. A hiányok nem az Ő oldalán vannak, hanem a mienkén.) Tehát az lenne ideális, ha a bizalom légkörében tudnánk egymás kincseit megismerni, felszínre hozni. Ha ez nem történik, akkor hamar unalmassá válnak egymás számára a felek. Csak legyintünk, hogy „ismerlek már”, és épphogy elviseljük, de nem lelkesedünk a közelségéért. Az Isten nem ilyen

kapcsolatot szeretne velünk! Ő intenzív, mély szeretetkapcsolatra vágyik, amelyben egyre több titkát tudja megosztani és egyre több áldását kiárasztani ránk. A tékozló fiúra csak a hazatérése után (miután reálisan látta az apját) tudta az atya kiárasztani igazi kincseit, mert már nem magára tékozlta azokat. A kiskorú gyermekek sem kapnak még hatalmat, hiszen nem tudnák azt kezelni. Fel kell nőni „érett férfiúságra” a hitünknek is, hogy az Atya sokat bízhatson ránk. Az Úr bennünket is meg akar áldani, de vágyunk-e egyre jobban megismerni Őt, alkalmassá válni a bensőségekre való kapcsolatra?

A megismerésben lehullanak a hamis ismeretek, elolvad a bizalmatlanság, megtanulom felismerni a hangját. Minden szava fontos lesz a számomra, ha dicsér, ha fenyít, ha az önzésemnek kényelmetlen feladatot ad, vagy ha éppen gyönyörködtet, mert a hálás szívét is Ő teremti meg bennünk. Ki ne örülne, ha jó tanácsokat kap, de engedelmesség nélkül ezek mit sem érnek. Ha Istentől jön a feddés, az is a javamat szolgálja. „Jó nekem, hogy megaláztál, azért, hogy megtanuljam a te rendeléseidet.” (Zsolt. 119:71.) A jól működő földi házasságokban sok év múltán is a felek arról tesznek bizonyosságot, hogy még rengeteg megismernivaló van a társukban. Messze nem ismerik még őt teljesen, ami izgalmassá teszi a kapcsolatot. Így várjuk-e mi is, hogy Istenünk ma éppen mit mond nekünk, mi felé irányít, mitől óv meg, milyen örömet tartogat...?

A langymeleg kapcsolat értéktelen. „De mivel langyos vagy, se hideg, se meleg, kivetlek a számból.” (Jel. 3:16.) A hívó életébe nem fér bele a folyamatos étvágytalanság (ha nem vágyunk a szava után és az Ő jelenlétébe), mert akkor éhen halunk.

Valaki így fogalmazott, hogy a nem mozgó hal az döglött hal.

Van egy gyakori sztereotípiája a Biblia Istenéről, miszerint az ó-szövetség Istene haragvó, bosszúálló, sőt vérengző lenne. Ha nem törekszünk az Ige megértésre, hanem a saját normáink alapján akarjuk megítélni azt, akkor nem mi változtatjuk meg a gondolkodásunkat (ami a megtérés lényege), hanem ítélezünk felette. Isten az ó-szövetségben parancsot ad az Ő népének, hogy irtsa ki mindenestül a kánaáni népeket? Hogy-hogy? Pedig a törvény szövetségében Istennek ezt kellett tenni. Ő nem személyválogató, ezért a bálványimá-

dóvá vált zsidókat is kemény ítéletekkel sújtotta. A különbség az, hogy az Ő népéből mindig volt maradék, akik hűségesek maradtak hozzá. Így új esélyt kaptak az istenkapcsolat helyreállítására. Ezzel szemben a kánaániak teljesen megkeményedtek Isten felé (ahogy a fáraóról olvassuk), és már nem volt képességük a jóhoz kapcsolódni, teljesen okkulttá vált a kultúrájuk. Amikor Isten Kánaánba hívja Ábrámot (később Ábrahám), és előrevetíti neki a leszármazottai jövőjét, ezt mondja: „*Tudván tudjad, hogy a te magod jövevény lesz a földön, mely nem övé, és szolgálatra szorítják, és nyomorgatják őket négyszáz esztendeig. ... Csak a negyedik nemzedék tér meg ide; mert az Emoreusok gonoszsága még nem tölt be.*” (I.Móz. 14:16.) Ez az idő ezen népek kegyelmi ideje volt, de nem éltek vele. Ekkor már csak az ítélet volt hátra, az igaz Isten meg kellett büntesse a bűnt, aminek az a természete, hogy tönkreteszi a jót. Ha Isten nem állítaná meg a gonoszságot, akkor már nem lenne élet a Földön.

Kifogásolni szokták azt is, hogy a csecsemők ugyan mi rosszat tettek? Semmit, ezért nem is vár rájuk kárhozat (az én hitem szerint), de ha abban a kultúrában nőnek fel, nincs esélyük kitörni belőle. Már születésükkor bevonták őket a varázslásba, és ebben a szellemben nevelték őket tovább.

Sajnos a bűn súlyosságába, pusztító voltába sem látunk bele. Vajon milyen nagy az Isten haragja a bűnre? Erre is ráláthatunk, ha a keresztre nézünk! Mi csoda mély verem a bűn, ha Istennek a saját Fia életét kellett feláldoznia, hogy nekünk váltságot szerezzen? Mi tehát sajnáljuk az ítéletben elpusztultakat, de ha ellenünk vagy szereteteink ellen irányulna a kegyetlenségük, rögtön nézőpontot váltunk. Az ó-szövetségi átokmondásokat is úgy értjük meg, ha az áldozatok helyzetébe beleéljük magunkat. Sajnos gyakran összekeverjük a valódi áldozatokat (akik felé együttérzőnek kell lennünk) azokkal, akik a bűnük miatt jogosan bűnhődnek. A bűnön átok van, de az ítéletvégrehajtáson nincs átok! Isten a bűnt gyűlöli, nem az igazságszolgáltatást!

Jó ha látjuk, hogy mi is ebben a hely-

zetben lennénk, ha nem a kegyelem korszakában élnénk. A törvény nincs eltörölve, csak az adóslevél! Az adóslevél az Édenkertben a bűnre kimondott átok, amivel (a halálunkkal) tartozunk a bűneinkért. Az ó-szövetségben az áldozati állat egyenlítette ki az adóslevelet, de csak addig, míg újabb bűn nem jött elő. A tökéletes áldozat Jézus Krisztus volt. Ezért mindenki kegyelmet kaphat, aki belátja a bűneit, és megbánva azokat új életet kezd Jézus Krisztus uralma alatt. A kegyelmet nyert életben pedig a megszentelődés folyamata zajlik. Ehhez nekünk aktívan kell hozzáállni, különben visszaélünk a kegyelemmel. „És akiben megvan ez a reménység Ő iránta, az mind megtisztítja ő magát, amiképpen Ő is tiszta.” (I.Ján. 3:3.)

Summázva: Isten szavait és cselekedeteit fokozatosan tudjuk megérteni, és jó ha látjuk, hogy még mennyi hiányunk van. Higgyünk az Ő jóságában, igazságában és kegyelmében, mert Ő a hitet értékeli. Ne tőrjünk meg magunkban a kételkedést, mert ez lázadás Ő ellene. Ha viszont törekszünk megismerni Őt, akkor nő a belé vetett bizalmunk, hitünk, csodálatunk, örömünk, békességünk, bölcsességünk..., így válunk egyre inkább Krisztusivá (keresztyénné). A lelki éhség az élet jele, az étvágytalanság pedig a halálé. Istenünk célja az, hogy a vőlegény (Krisztus) menyasszonya (az eklézsia, a hívők csapata) égjen a vágytól a vőlegény után!

Így legyen! Ámen. ■

JÖRG ZINK

Hitvallás

Hiszek Istenben, az Atyában,
és hallgatom az ő Igéjét.
Ő az Úr és övé a Mindenség,
Ő irányítja a történelmet.
A teremtés öröme,
az élet tisztelete
és az alkotáshoz szükséges bátorság
Tőle származik.
Hiszek Jézus Krisztusban
és Hozzá tartozom.
Ő a mi életünket élte.
Vele egy új világ kezdődött,
amely nem ismer háborút és éhséget,
betegséget és halált.
Nála minden adósság megszűnik.
Mégfeszítették,
de Isten felkeltette a halálból
és ezzel megalapozta szabadságunkat.
Hiszek a Szentlélekben
és Ő irányít engem.
Elvezet az igazság ismeretére
és éberré teszi lelkiismeretemet.
Ő egyetlen Egyházat alkot az emberek
számára
a világ igazságban való beteljesedéséig.
Ámen.

„Uram, ne engedd, hogy elvesztessem
drága ajándékodat, az időt!” (Jörg Zink)

Idő

Óráim és éveim Teremtője,
sok időt ajándékoztál nekem.
Egy része mögöttem van,
más része előttem.
Enyém volt és enyém lesz,
és Tetőled kaptam.
Köszönöm neked az óra minden ütését,
és minden reggelt, ami felvirrad rám.

Nem kérlek, hogy több időt adj nekem.
Viszont több higgadtságot kérek,
hogy minden órát jól kihasználjak.

Kérem, hogy ebből az időből
egy keveset szabadon tarthassak
parancsoktól, kötelességektől,
s fordíthassak elcsendesedésre,
egy keveset
az életem peremén élő emberekre,
akik vigasztalóra várnak.

Gondosságot kérek tőled,
hogy időmet ne csak
egyszerűen elülsem valamivel,
ne csapjam agyon,
ne játsszam el.

Minden óra egy dűlőföld.
Szeretném ekével felszántani,
bevetni szeretettel,
gondolatokkal,
beszélgetésekkel,
hogy gyümölcs növekedjen.
Áldd meg a napomat, Uram.
Ámen.

HARDI PÉTER

Határ mellől érkezett a fiatal lelkész házaspár

Ismét fiatal házaspár látja el a beosztott lelkészi szolgálatot a gyülekezeteinkben, Orbán-Bartha Máté és Orbán-Bartha Eszter. Csobánkán találkoztunk velük a még nem teljesen be rendezett lelkészlakás nappalijában, s kértük, az Áldás, békesség! hasábjain keresztül is mutakozzanak be, kik ők, honnan jöttek, milyen elképzeléseik vannak, mit szeretnének?

– Szatmárnémetiből származom, a lelkészi okleveletem Debrecenben szereztem – kezdi Eszter.

Elhívása a szolgálatra fokozatosan érlelődött benne. Képzőművészeti szakközépiskolába járt, festészetet tanult. Mégsem ezen a vonalon folytatta, amiben döntő szerepe lehetett lelkész édesapja prédikációinak, példamutatásának a partiumi Hiripen, ahol laktak, nem messze Szatmárnémetitől. Végzősként döntötte el, hogy a lelkészi pályát választja. Édesapja már nyugdíjas, de még gyakran vál-

lal szolgálatokat Szatmárnémetiben. Édesanyja idősgondozóként tevékenykedik.

– Az én megtérésem fokozatosan érlelődött meg bennem – válaszolja érdeklődésemre. – Órát, percet nem tudok mondani. Isten mindig is része volt a mindennapjaimnak, még ha voltak is mélyebb pontok, mint mindenkiné az életében.

Gyakorlati éve megkezdése előtt házasodtak össze Mátéval 2023-ban. A gyakorlati évet Kocsordon töltötték, Eszter feladata itt elsősorban a hitoktatás volt a roma gyerekek között. Az útjuk innen Békésre vezetett.

Máté története hasonlít Eszteréhez: szintén az országhatáron túlról érkezett, édesapja szintén lelkész, s szintén egy nagyobb város közelében szolgál.

– Kárpátaljáról származom – folytatja Máté –, a Beregszász közelében

lévő Benéből. A benei gyülekezethez tartoznak még a csetfalvai és a sárosoroszi református gyülekezetek is. Édesapja ma is aktív a már említett három gyülekezetben, édesanyja a Kárpátaljai Református Egyház Jótékonyági Alapítványának gazdasági vezetője, valamint hitoktató a Benei Református Egyházközségben. Máténak egy nővére van, aki orvos. Jelenleg férjével nevelik lassan már két éves gyermeküket, Máté és Eszter keresztfiát.

Máté a Péterfalvi Református Líceumba járt középiskolába, majd Nagyszőlősen érettségizett. Zongorázni tanult, szeret úszni és a természetben lenni. A Biblia, az imádság mindig is élete részét alkotta.

Kárpátalján kilenc évig járnak a gyerekek általános iskolába, a középiskola viszont csak két év, így Máté 16 éves korában érettségizett és jelentkezett a Debreceni Református Hittudományi Egyetemre, lelkészi szakirányra. Felvették, ám azt kérték, járjon még egy évet gimnáziumba, hogy a tanulmányai megkezdésekor már betöltse a 18. évét. Ezt viszont Máté nem akarta, ezért három éves *lelképásztori munkatárs* szakra jelentkezett, az akkor még Sárospataki Református Teológiai Akadémiára. Miután elvégezte, továbbra is lelkész sze-

retett volna lenni, ezért a sárospataki éveit követően megkezdte tanulmányait Debrecenben is. Éppen akkor, amikor Eszter – aki iránt első perctől kezdve szimpátiát érzett, akárcsak Eszter íránta... Idén pedig megkezdte tanulmányait Budapesten a Károli Gáspár Református Egyetemen, hittanár-nevelőtanár mesterképzésen. Eszter már elvégezte ezt a képzést, ami véleménye szerint sokat segített abban, hogy a hittanórák változatosak és módszertanilag gazdagabbak legyenek. A zene, az éneklés is fontos szerepet tölt be az életükben, ezért Eszter még Kocsordon első fizetéséből egy gitárt vett, amit szeretne a fiatalok között minél többet használni.

Közös életüket Békésen folytatták. Tudták, hogy mindez átmenet, ugyanis a gyülekezetben négy lelkész szolgál. Egyiküknek babája született, őt helyettesítette egy évig Eszter, Máté pedig a gyakorlati évét töltötte ott.

Így jöttek Pomázra, még pontosabban Csobánkára, ahol beszélgetünk. Feladatuk egyik része a társegyházak között a hitoktatás, Eszteré az alsós, Mátéé a felsős, de tartanak bibliaórákat és istentiszteleteket, illetve természetesen vezetik az ifit. Máté

szepetember 18-án sikeres lelkészképesítő vizsgát tett, megszerezve a református lelképásztori oklevelet, így az őszi felszentelést követően már ő is teljes jogú lelképásztori szolgálatot végezhet.

Még egy kérdésem van, mielőtt búcsúzunk, igaz, ez azóta ott motoszkál bennem, amióta tudom, hogy Máté Kárpátaljáról érkezett: mikor volt otthon utoljára?

– 2022 januárjában – válaszolja pillanatnyi gondolkodás után. – Addig sokat jártam haza, hiszen a közelben tanultam. Amikor utoljára otthon voltam, még eszembe sem jutott, hogy ilyen szempontból alig egy hónap múlva már megváltozik az életem, most pedig már lassan négy éve nem láthatom az egykori otthonomat. De hála Istennek, tudom tartani a kapcsolatot a szüleimmel.

A beszélgetés végén vendéglátóink a hálaadás és köszönet szavaival köszönnek el tőlünk:

– Nagyon nagy öröm számunkra, hogy itt lehetünk a gyülekezetekben. Gyönyörű táj vesz körül bennünket, segítőkész és kedves gyülekezeti tagok. Istennek legyen mindenért hála! ■

Végül kiárad ránk a lélek

Elbukás – Megtérés – Újjáteremtés
Református szabadtéri istentiszteletek Pomázon
2025. szeptember 3-5.

„Végül kiárad ránk a lélek a magasból.” (Ézsaiás 32,15)

Ebben az évben is megrendezésre került a pomázi Szent István parkban gyülekezetünk „Református szabadtéri istentiszteletek” evangelizációs sorozata, melynek témája idén az Ökumenikus Teremtésvédelmi Munkacsoport és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által meghirdetett Teremtés hete címéhez kapcsolódott: „Végül kiárad ránk a Lélek – Elbukás, megtérés, újjáteremtés”. Ezekon az alkalmakon mutatkoztak be igehirdetőként gyülekezetünk új beosztott lelkészei, Orbán-Bartha Máté és felesége, Orbán-Bartha Eszter.

ELBUKÁS

2Sámuel 12,1–10; 13–15

Orbán-Bartha Máté segédlelkész igehirdetése

A sorozat első alkalmának igehirdetése Dávid királyról és Nátán prófétáról szólt. Isten elküldte prófétáját, hogy feddje meg a királyt, mert „*az Úrnak nem tetszett, amit Dávid elkövetett*” (11,27b). Isten figyelemmel kíséri életünket, türelmesen vár, de néha eljön az a pillanat, amikor közbeavatkozik. Dávidnál is ez történt. A próféta egy példázatot mond a királynak, amin ő felháborodik, azonnal él királyi hatalmával, és hatalmas büntetést szab ki a vétkesre. Akkor még nem sejti, hogy róla van szó,

és saját maga felett mondta ki az ítéletet. Ezzel azonban nem fejeződik be a történet, hiszen utána bűnbánatról, bűnbocsánatról hallunk.

Mindannyian elmondhatjuk: jó az, ha számon vagyunk tartva. Jól esik egy kedves szó, egy gesztus, egy üzenet. Hát még mennyire boldogok vagyunk, ha azt érezzük, hogy Isten is figyelemmel kísér bennünket. Szeretnénk, ha csak a jó dolgokra figyelne, de tudjuk jól, ez nem így van. A bibliai történetben egy igen komoly szembesítésnek lehetünk a tanúi, ami fájdalmas és egyben megrettentő lehetett Dávid számára. Mi is megtapasztalhattuk ezt már, amikor Isten szembesít minket önmagunkkal. Vajon rossz az, amikor Isten szembesít bennünket önmagunkkal? – tette fel a kérdést az igehirdető. A válasza az volt, hogy nem. Fájdalmas, de egyáltalán nem rossz, hiszen így próbál visszaállítani minket a helyes útra. Így szembesítette Dávid királyt is szörnyű tetteivel, hogy esélyt adjon neki helyes irányba visszaállni.

Dávidnak Isten segítségére volt ehhez szüksége, mert egyedül nem tudta volna megtenni. Vétkezett, amit megpróbált elrejteni az emberek előtt, de Isten előtt nem tudta elrejteni. Ő látta Dávid bukását, és nem tetszett neki az, amit látott. Nem tetszett Istennek az, hogy Dávid elfelejtette, hogy van tőle nagyobb és hatalmasabb, felette

Orbán-Bartha Máté
segédlelkész

is ott volt Isten, aki őt Izráel királyává fölkente. Elfelejtette, mennyi jó dolgot tett vele az Úr, elfelejtette, hogy neki köszönhet mindent. Amit elért, nem saját magától érte el, nem a saját bölcsessége és ereje által. Nátán próféta joggal vetette Dávid szemére: „*Miért vetetted meg az Úr szavát, miért tettél olyat, ami nem tetszik neki?!*” (2Sám 12,9)

Abban az időben, sőt jelen korunkban is azzal kezdődik minden baj, amikor nem figyelünk Istenre. Amikor túlzottan is magabiztosak vagyunk, mert úgy gondoljuk, hogy tudjuk, mi a jó nekünk. Már nem kérdezzük meg Istent, megfigyeljük róla. Azt mondjuk: „megy ez már egyedül is”. Aztán történik valami, ami nem úgy sikerül, ahogy elterveztük, és nem értjük. Mit tehetünk? Egyedül azt, hogy kinyitjuk a fülünket, megpróbálunk Istenre figyelni. Akkor is, ha fájdalmas meghallani azt, amit üzen számunkra, ha nehéz megtapasztalni a szembesítést.

Istennek van mondanivalója a számunkra. Istenfélő emberekként tudjuk, hogy van isteni rend, amely ellen oly sokszor vétünk mi magunk is. Ezért legbelül jól tudjuk, hogy nem csak jó szóra, dicséretre, bátorításra van szükségünk, hanem olykor szembesítésre, figyelmeztetésre is, hogy jó irányba menjünk és a keskeny úton haladjunk. Az Igében maga Jézus figyelmeztet bennünket: „*Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúskodások és istenkáromlások*” (Máté 15,19). Nem mindig könnyű figyelni Is-

ten figyelmeztetésére, mivel ehhez alázat, beismerés kell legyen a szívünkben, és ez bizony nem könnyű.

Dávid nem szakítja félbe a prófétát, amikor Nátán szembesíti önmagával: „Te vagy az az ember!” Dávid tudja, hogy igaz, amit hall, és bűne miatt nem csak ő, de népe is szenvedni fog: „nem távozik el soha a fegyver a házadtól, mivel megvetettél engem” – mondja az Úr. Dávid nem kezd mentegetőzni, nem keres kifogásokat. Egy mondatot tud csak mondani: „Vétkeztem az Úr ellen!” Vétkezett emberekkel szemben, de mindekelőtt Istennel szemben: megvetette Isten törvényét, az Ő rendjét. Bűnvalása után hallatszik a próféta válasza: „Az Úr is elengedte vétkeidet, nem halsz meg”. Istennek elég volt Dávid bűnbánata. Kegyelmes volt Dáviddal. De az elkövetett bűnnek következménye van: gyermekének meg kell halnia. Isten bűnbocsánata a következményeket nem szünteti meg.

Mi is azok az emberek vagyunk, akinek azt mondhatná a próféta: „Te vagy az az ember!” Igen nagy bajban vagyunk, ha nem tudunk Isten ingyen kegyelméről, hiszen kivétel nélkül mindannyian rá vagyunk utalva. Nem lehet nem gondolnunk Jézusra, aki ártatlanul vállalta értünk a bűneink miatti bűnhődést, a szenvedést, azért, hogy nekünk bűnbocsánatunk legyen, hogy megváltson bennünket a halálból. Bár méltók lennénk az ítéletre és a halálra, de általa megmenekültünk – kegyelemből, hit által.

MEGTÉRÉS

Lukács 15,11-24

Nyilas Zoltán esperes igehirdetése

Van egy latin kifejezés: terra nullius; azt jelenti: senkiföldje. Ez egy nemzetközi jogi kifejezés is, és bármilyen furcsa, földünkön – amelyen több mint nyolcmilliárdan élünk –, több ilyen vidék is van. Ilyen senkiföldje például Bir Tawil. Ez egy Szudán és Egyiptom között fekvő terület, 2060 négyzetkilométer a területe, és senkinek nem kell. Egyik ország sem tart rá igényt. Persze az átlaghőmérséklet 45 fok, szóval nem igazán lakható terület. Egy másik,

ennél nagyobb senkiföldje Marie Byrd Land. Ez az Antarktiszon van, amely 1,6 millió négyzetkilométer, és senkinek nem kell. Állítólag olyan az időjárása, hogy a jég a téli-nyári időszakban 6 métert emelkedik és csökken. Ezért van az, hogy ez a föld sem kell senkinek, még kutatásokat sem lehet végezni rajta. De van itt a közelünkben is egy terra nullius: Jugoszlávia felbomlása után Szerbia és Horvátország közötti területről van szó, egy 7 négyzetkilométeres dunai ártér, amely senkinek nem kell.

Simonfi Béla
bizonyásgtétele az első nap

Olyan furcsa hallani, hogy vannak olyan területek ezen a glóbuszon, amelyek senkinek nem kellenek, közben az egész világunk összezsugorodott. Egy pillanat alatt ott vagyunk az internet csatornáin a világ másik végén, és a repülés is a mindennapok részévé vált. Azt szoktuk mondani, hogy egy kis faluvá lett ez a világ. Kicsi vagy nagy ez a világ? Nagy kérdés. Amikor az ember úgy érzi, hogy egyedül van, hogy magányos, akkor nagyon nagy ez a világ.

A tékozló fiú története arról szól, hogy valaki magányossá lesz. Elmegy az atyai háztól, hogy a maga útját keresse. Milyen nehéz, hogyha valaki egymaga marad! Milyen nehéz az elhagyatottság állapota! De a legnehezebb Isten nélkül élni. A bűneset története ezt mondja el. Az ember elhagyta az Istent, és nemcsak akkor, hanem ma is Isten nélkül akar élni ebben a világban. Lelkipásztorunk gyakran szembesül vele, hogy amikor az ember a senkiföldjére kerül, akkor ez megemésztí az életét. Látja ezt, amikor gyászolók szemébe néz, amikor

szeretteik temetésén ott állnak a sír mellett, és szeretnék Isten nélkül valahogy feldolgozni a fájdalmas veszteséget. Látja kórházi betegágyakon Isten nélkül várni, hogyan lesz a holnap és a holnapután, vagy családi perpatvar után, amikor úgy érzi valaki, hogy elhagyták. Amikor az ember maga is úgy érzi, ő hagyta el az Istent, pedig volt másképp.

A tékozló fiú történetében ez jelenik meg. A fiú otthagy mindent, a saját életét, jövőjét, karrierjét – önmagát akarja építeni. És amikor végleg minden elfogy, minden barát elhagyja, amikor rátör a teljes magány, visszaemlékszik arra, hogy volt másképp. Volt ház, volt hajlék, volt atya, voltak testvérek – volt Isten. Ilyenkor újra elkezd Isten hívogatni, szólítgatni. Amikor átgondoljuk az életünket és a jövőnket, az utunkat, meghalljuk-e az Ő szavát? Mert hozzá lehet szokni az istennélküliséghez is. Hogyha nem kezdünk el rezonálni, amikor Isten szólítgat, amikor azt mondja: „Gyere haza, jöjj haza, gyermekem!” – akkor a megkeményedett-ségben fogunk elpusztulni.

A mi szívünk is meg tud keményedni, érzéketlenné tud válni. Nem az a legszörnyűbb, hogyha valaki elment, hanem az, hogyha valaki elveszett. Az, hogyha valakinek a szíve kemény maradt. Amikor az ember már nem tud visszaemlékezni arra, hova tudna hazamenni, hogy hol van a lelki ottho-

A második nap
bizonyásgtevője: KISS
Árpád

na. Amikor annyira megkérgesedünk, megfásulunk, megcsontosodunk, hogy már minden mindegy ebben az életben. Milyen jó, hogyha az ember világosan felismeri, hogy van hova hazamenni, és belül megmozdul valami!

A tékozló fiú megtérésének pillanata az, amikor a példázatbeli ifjú magába száll, és azt mondja: „Hazamegyek!” Szarka Miklós mondta egy alkalommal: Milyen jó, hogy a tékozló fiúnak először az jut eszébe, hogy van hová hazamenni, és nem az, hogy éhes. Milyen jó, hogy először a remény csillan fel, nem pedig a vég, az elveszettség! Milyen jó, hogyha ilyen helyzetekben valóságosan megéljük, hogy „*Úgy szeretted Isten a világot, hogy az ő egyszerű fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen*” (Jn 3,16)! A bűn után ez az egyetlen egy utunk és menekülési lehetőségünk van az élő Istenhez – az elveszettségből az életbe.

Nyilas Zoltán
lelkipásztor, esperes

Jézus Krisztus a kereszten így imádkozik: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?*” Jézus nem azért mondja ezt, mert elveszett. Az esélyt mondja el a kereszten: hazamehetek. Tudom, hogy nem vagyok méltó, tudom, hogy már nem vagyok gyermek, de hátha befogad az én mennyei Atyám. Amikor Istenhez fordulunk, akkor Isten Lelke kezd el munkálkodni az életünkben. „*Végül kiárad ránk a Lélek a magasból.*” Abban a pillanatban, amikor ez elkezd munkálkodni az életünkben, akkor a menekülés, a megváltás útjára léptünk. Akkor a megtalálás útjára léptünk. Milyen jó, hogy Isten bennünket Jézus Krisztusban megváltott! Milyen jó, hogy ezen a távoli, istentelen vidéken a disznókondás tékozló fiú egyszer csak meghallja Isten hazahívó szavát! Ma is így történik ez. Arra hív, bátorít bennünket az élő Isten, hogy a terra nulliusról hazainduljunk Isten otthonába.

Ez a Lélek ajándéka. A Rómaiakhoz írott levélben Pál apostol azt mondja, hogy „*a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atyám!”*” (Róma 8,15) Az „Abbá” tulajdonképpen az apa megnevezése. Annak a közvetlensége, ahogyan te magad is meg tudod szólítani. Van aki apukámnak, édesapámnak, apámnak szólította, szólítja az édesapját, no, így szólíthatod meg az élő Istent. De ehhez hozzá kell értenünk azt, hogy ez a hazatérés útja. A hazatérés után már kérheted, már mondhatod neki, aki megmentett, megváltott, aki amikor elveszett voltál, utánad ment, hogy megkeressen és megtaláljon téged, elment utánad a senkiföldjére, hogy hazatérj, megvallhatod neki, hogy „*Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened, és nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek.*”

Isten megtalál és hazahív téged. Indulj el ezen a hazafelé vezető úton! És ha vannak olyanok a környezetben, akik még messze vannak, bátran imádkozz értük!

MEGÚJULÁS ÉS ÚJJÁTEREMTÉS Ezékiel 37,1–14

Orbán-Bartha Eszter beosztott lelkipásztor igehirdetése

A harmadik, befejező alkalmon a megújulás és az újjáteremtés volt a téma.

A megújulás egy olyan dolog, amire sokan vágyunk. Az ember olykor falakba ütközik, élete zátonyra fut, zsákutcába vagy holtvágányra jut, szakadék vagy tönk szélére kerül, ilyen állapotában az ember kétségbeesetten kiált fel: „Vége! Nincs tovább!” Elfogynak az emberi lehetőségek, megszűnnek a kilátások, nem lehet többé jövőt álmodni és terveket szőni, nem lehet sem a folytatásban, sem a visszaútnban reménykedni. A Babilonba deportált, fogságra jutott Izráel ezzel az érzéssel küzd: „*Kiszáradtak a csontjaink, és elveszett a reménységünk, végünk van*” (Ez 37,11). Több is ez, mint rossz érzés, mivel emberi szempontból Izráel népe éppen a történelem süllyesztőjében van. A szuverenitását, területét, templomát s ennek következtében identitását, hitét és reménységét elvesztett nép már nem mutat életjeleket. Holtpontra jutott, ahonnan úgy tűnik, tényleg nincs tovább.

A záróalkalmon Haranginé
Csuta Anna tett biztosságot

Hogy mennyire elkésérítő a helyzet, bizarr látomásban tárul elénk. Isten megragadja Ezékiel prófétát, és a Lélek elviszi őt egy völgybe, ahol kiszáradt csontokat lát szanaszét szóródva. Nem-hogy életjelek nincsenek, de már a holttestek lebomlásán is túl vagyunk, sőt a csontvázak sincsenek egyben. Életlen, értelmetlen, alakatlan csonttömeg. Ez Izráel népe a fogságban. Helyzete a „nincs tovább” netovábbja, a reménytelenség legvégső pontja. Holtpontra, ahonnan nincs elmozdulás.

A látvány keltette síri csendet egy különös kérdés töri meg: „*Életre kelnek-e még ezek a csontok?*” Az élet gondolata nem is állhatna távolabb attól, amit most Ezékiel lát. Innen nézve a kérdés csak költői lehet, ami így magába foglalja a nyilvánvaló választ: Nem, semmi esetre sem kelhetnek életre ezek a csontok! Teljesen világos, hogy nincs tovább. Kiszáradt, szétszórt csontokból nem lesznek többé élő emberek. Mintha a tüzelővé aprított fának lehetne még gyümölcse, vagy a felvert tojásból kikelhetne még a kiscsibe. Kiszáradt és elszórt csontokból élet? Értelmetlenség. Mi értelme van még Izráelről beszélni, Izráelnek lenni?

A kézenfekvő felelet elmarad, Ezékiel próféta talányos választ ad Isten kérdésére: „*Ó, URam, URam, te tudod!*” Mert ha a kérdés valóban át is vezet abba a tartományba, ami már minden értelmet nélkülöz, Istent mégsem nélkülözheti. A „nincs tovább” határán túl Ezékiel megsejti Isten lehetőségeit, megérzi Isten kegyelmét és szeretetét. „*Ó, URam, URam, te tudod!*” Te tudod a nyilvánvalón túlmutató választ, Te képes vagy a lezárt kérdéseket nyitottá tenni, a „nincs tovább” egyértelműnek látszó helyzeteire rácafolni.

És éppen ebben ragadható meg az üzenet egyik lényeges pontja is: a „nincs tovább” cáfolata. Jézus halála

után és a mennybemenetelt követően természetes módon merül fel a „nincs tovább”, „ennyi volt”, „vége van” gondolata. A Jézus személyéhez fűződő remények szertefoszlanak látszanak, még a tanítványi kör is elbizonytalanodik a jövőt illetően, visszamennek halászni, mivel érzésük szerint – legalábbis a Jézus-ügy vonalán – nincs tovább. Aztán az események rációfolnak erre, mert a Szentlélek továbbblendíti a Krisztus-eseményt.

Ezékielnek prófétálnia kell, Isten Igéjét kell hirdetni a csontokkal teli völgyben. A prófétát Isten Lelke vezeti, ő már a Szentlélek által megragadott ember, ezért nem is kérdőjelezi meg ennek értelmét. Számára nincs értelmetlen igehirdetés, mert ha az Úr szól, ki ne prófétálna (Ám 3,8). Az igehirdetés nem falra hányt borsó, hanem elvetett mag; az Úr ígéje nem tér vissza üresen, eléri célját (Ézs 55,11). A Lélek garantálja ezt a hatásmechanizmust, máskülönben tényleg semmi értelme nem volna tetemeknek prédikálni. Ezékiel látomásának üzenete: mindig van értelme Isten igéjével előállni, még ha az eredmény nem is mindig annyira látványos, mint a csontokkal teli völgyben vagy Jeruzsálemben.

Ezékiel könyvében a reményvesztett nép találkozik a reményteljes prófétával, a „halott” Izráel szembesül az élő igével, a kiszáradt csont egyesül a megelevenítő lélekkel. A csontok testté állnak össze, hús és bőr kerül rájuk, végül újabb prófétai szóra lélek eleveníti meg a testeket. A lélek kifejezés több jelentésárnyalata vegyül a vízióban, amikor szélként vagy lélegzetként érzékeljük, majd a látomás magyarázatában megjelenik a „pümkösi” jelentés is. A vízióból ígéret lesz: „*Lelkemet adom belétek*” (37,14). Mert ez az, ami hiányzik a fogságban lévő Izráelből. Nem az élet lehetétét igényli, hiszen ha fogságban is, de él Izráel népe. Jóval inkább Isten Lelkét igényli, mert gyülekezetként nem mutat életjeleket. Ahogyan a szárdísi gyülekezetről is azt olvashatjuk a Jelenések könyvében: „*az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy*” (Jel 3,1). A fogságban lévő Izráel is él, miközben halott, mivel nem tud

Isten népe lenni. A „nincs tovább” állapotát egyszer csak áthasítja Isten Igéje és Lelke. A szétszórt csontok élettelen, arctalan, alaktalan, értelmetlen és funkciótlan halmazából egy „igen-igen nagy sereg”, egy értelmes és működőképes egész áll elő. Ugyanaz az Izráel, mégis minőségileg más.

Orbán-Bartha Edit
beosztott lelképásztor

Ezékiel drasztikus különbséget lát a pusztai emberi közösség és Isten népének gyülekezete között. A halál és az élet különbözősége az, ami leírja Izráel reményvesztett, élettelen és értelmetlen állapotát és azt a minőségileg más életet, amit a prófétai Ige és a Lélek ajándéka jelent. Az esemény így egyszerre húsvéti és pümkösi színezetű. A húsvét azt hirdeti, hogy van élet a halál után, a pümkösi pedig azt, hogy van élet a halál előtt. Amin Izráel népe keresztyélme gyében ebben a látomásban, kevesebb, mint feltámadás (ezért ez az Ige még nem a húsvét örömhíre), de több, mint újjáélesztés: a „nincs tovább”

cáfolata, elmozdulás a holtpontról, az élet új minősége a Lélek által.

Igénkben refrénként ismétlődik az a gondolat, hogy a vízióban bemutatott és az ígéretben megfogalmazott események Izráel újjáéledéséről igazi istenismeretre vezetnek el a népet: „*Akkor majd megtudjátok, hogy én vagyok az ÚR!*” (Ez 37,6. 13. 14). Újszerű tudás és ismeret következik abból az élményből, amit a fogságban „meghaló” és a Lélek által megelevenedő Izráel megtapasztal. A csontszárazságból és síri csendből kilépve tudja meg igazán Izráel, hogy ki is az az Isten, akinek a népeként élhet-

nek. Isten népe úgy tudja önmagát újra megtalálni, hogy közben újra megtalálja, megismeri Istenét. Isten átélése lesz Izráel túlélése, kiszáradt csontjainak megelevenedése, újbóli fellélegzése. A Lélek átsegít a holtpontra túlra, ahol új istenismeret és új önismeret születik.

A Lélek által megújulva ébredhetünk rá, hogy kicsoda Isten és kicsoda Krisztus. A Lélek munkája és jelenléte a hívó ember és a keresztyén gyülekezet életében szorosan összefügg ezzel az istenismerettel. A korinthusi gyülekezetnek Pál azt írja, hogy nem „*ismerheti senki, ami Istenben van, csak Isten Lelke*” (1Kor 2,10), „*és senki sem mondhatja: »Jézus Úr«, csakis a Szentlélek által*” (1Kor 12,3).

Mi következik ebből az ismeretből? Akinek az élete megújul a Lélek által, aki megtapasztalta Istennek a holtpontról kimozdító szeretetét, aki átléphette a „nincs tovább” határvonalát, annak feladata lesz továbbadni, hogy van tovább. Van tovább a falakba ütközők számára, azok számára, akiknek élete zátonyra futott, zsákutcába vagy holtvágányra jutott, szakadék vagy tönk szélére került. Van tovább azok számára, akik úgy gondolják, hogy „nincs tovább”. Ez a tovább az Isten Szentlelke, s akiben ez a Lélek munkálkodik, az ezt a „tovább”-ot képviseli.

Képviseljük ezt saját egyházunkon és gyülekezetünkön belül, mert amíg vannak Lélektől megragadott igehirdetők, presbiterek, gyülekezeti tagok, addig az aggasztó létszámstatisztikák, a külső veszélyek, az anyagi és társadalmi bizonytalanság ellenére is van tovább.

Képviseljük ezt egyházon kívül, mert az emberi lehetőségeken túllátni nem tudók számára a Lélek és az Ige nyitja meg azokat az új dimenziókat, ahol még a holtaknak is van tovább. Ha hitünk bizonyossága, keresztyén életünk példája, szavakkal vagy anélkül kifejezett igehirdetésünk rá tud cáfolni a „nincs tovább” érzésére, ott és akkor megújulás és újjáteremtés lesz.

Ámen.

(Összeállította: Puskás Attila) ■

Akkor majd
megtudjátok, hogy
én vagyok az ÚR!

BENEDEK SÁRA

Ami összeköt Istennel

Beszámoló a nyári ifitáborról

Balatongyörök, 2025. augusztus 18-23.

Az ifitábort idén már harmadik éve Balatongyörökön tartottuk, ezúttal is augusztus utolsó előtti hetében. Az odaút kifejezetten jó hangulatban telt, a vonaton és a buszon is rengeteget nevettünk. Nagy tapsot érdemel Osváth Zita és Kovács Gergő, hogy levittek minket, mert elég sok akadályon mentünk keresztül, de végül sikeresen lejutottunk hétfő délután.

A tábor témája idén az imádság volt. Az áhítatok Sebitől és Esztertől rendkívül jók voltak, nagyon sok minden mélyen megfogott, és még most is emlékszek néhány gondolatra, amiket haza is hoztam magammal.

A programokra kitérve, az egyik kedvencem egy újdonság volt, amit még nem csináltunk, mégpedig a számháború. Igaz, hogy az eső is hát-

rátatott minket, de ez sem jelentett akadályt, keményen, de ugyanakkor nagyon jókedvűen játszottunk, ami igazán összehozta a közösséget. A strandon hétfőtől szerdáig voltunk, addig tartott a napsütéses idő, ezért kihasználtuk minden egyes percét. Sokat labdáztunk, ugráltunk a vízben, ahogy az lenni szokott, sőt néhányaknak a gyrosozás is kötelező eleme volt a strandnak. A víz is még éppen jó volt, sokat lehetett ilyenkor is egymással beszélgetni.

Amit külön kiemelnék, hogy idén is csináltunk beosztott beszélgetéseket. Ami azt jelenti, hogy mivel hosszú az út a strandig vagy a ven-

déglőig, ahol ebédeltünk, ezért mindenki kapott véletlenszerűen egy párt magának, akivel ez idő alatt beszélgetni lehetett. Úgy gondolom, ezeket is mindenki élvezte, hiszen jobban megismertük a másikat, akár új szoros barátságok is születtek ezeken a beszélgetéseken.

Augusztus 20-án fel szerettünk volna menni a közeli kilátóba, hogy onnan nézzük végig az ünnepi tűzijátékot, ám sajnos az időjárás itt is közbeszólt. Így inkább lementünk a

partra, ahol sajnos a felhők és a távolság miatt nem sokat láttunk, de így is nagy élmény volt. Még a sok szűnyog sem vette el a kedvünket, helyette maradtunk még, leültünk a fűre egy nagy körbe, és órákon át beszélgettünk. Ez is nagyon jó volt, éreztem, ahogy épül a mi kis közösségünk, és mindenki becsatlakozik.

A kiscsoportos beszélgetések is nagyon elgondolkodtatóak, mélyek, de ugyanakkor viccesek és kötetlenek voltak. Sokszor úgy éreztem, Isten is közöttünk van. Reggelente természetesen mindig volt egy kis reggeli, amit naponként beosztva mindig mi készítettünk el. Utána volt egy kis elcsendesedés, ezalatt általában megkaptuk az áhítat ígését, amit elolvastunk, és kérdésekre lehetett válaszolni. Vacsorát is mi magunk készítettünk, igaz azt már talán kicsit fáradtan. Rengeteg programot fel tudnék még sorolni, amely örök emlék lesz, kezdve a karaoke-estünkkel, a szokásos lélekemelő péntek esti tábortűzig.

Összességében számomra az egész tábor egy felszabadulás volt, nem csak a társaság, de Isten miatt is. Mert nemcsak arról szól, hogy eszünk, iszunk és nevetünk, ennél sokkal többet jelent, hiszen mindig kicsit közelebb kerülünk Istenhez is. Ami bennünk van akár hónapok óta, azt kiengedjük magunkból. Az ifjúsággal mindig lehet mély és tartalmas beszélgetést folytatni, mindig segítenek ebben, meghallgatnak és tanácsot adnak. Sajnos idén kicsit szomorúak is voltunk, hiszen Eszter és Sebi utoljára táboroztak velünk, de egyúttal örültünk is, hiszen az Úr egy új feladatot adott számukra és biztos vagyok benne, hogy megállják majd a helyüket.

Hogy milyen egy ifitábor? Ezt nem is lehet leírni, de ha mégis, akkor azt mondanám, hogy csodálatos, érzelmekkel teli hely, amit mindig áthat Isten jelenléte, és ahová mindig jó visszatérni. ■

...az Úr
egy új feladatot adott
számukra...

ÓVÁRYNÉ HERPAI DÓRA

Énekek éneke és szexualitás a Szentírásban

Az Énekek éneke a Biblia egyik legszebb, de egyben legvitatottabb könyve, amelyen keresztül azonban végiggondolhatjuk azokat az alapvetéseket, amelyeket Isten ad az ember elé a szexualitás normális, vagyis Isten szerinti rendjéről.

Az Énekek éneke címet viselő bibliai könyvvel kapcsolatban – mely jelentését tekintve a „Legszebb ének” – egészen a XVII. századig az volt az uralkodó nézet (amit a keresztyén egyház a zsidó hagyományból és a zsidó írásmagyarázóktól vett át), hogy azt csak allegorikusan szabad értelmezni: ez a könyv Isten és az egyház, vagy Krisztus és az egyház kapcsolatát mutatja be, és egészen a középkorig kifejezetten tiltották azt, hogy szó szerinti értelme, tehát az elsődleges jelentése szerint tekintsenek erre a könyvre. Elhallgattatták, tiltották azokat a magyarázókat, akik azt mondták, hogy ez a könyv igenis a férfi és a nő kapcsolatáról, szerelméről szól.

A reformáció utáni időtől, tehát a XVII. század végétől azonban már egyre erősebben és egyre szélesebb körben terjedt el az a magyarázat, amely szerint semmi kivetnivaló nincsen abban, ha szerelmi költészetnek tekintjük azt, ami egészen nyilvánvalóan szerelmi költészet. Természetes, hogy a Szentírásban találunk egy könyvet, ami férfi és nő szerelméről, egymás iránti vonzalmáról beszél, hiszen ez is az Isten teremtségi rendjébe tartozik, ami ezért nem lehet tabu vagy szégyellnivaló dolog. Ez Isten ajándéka, ezért az Istenhez tartozó ember akkor teszi jól, ha Isten ajándékaként él vele. Vagyis ismeri azt a rendet, ami elválaszthatatlan az ajándéktól, hiszen Isten ajándékai csak akkor lesznek áldássá az életünkben, ha az Ő rendje szerint bánunk vele. Mert hiába Isten ajándéka valami, ha átokká válik az életünkön, mert nem az Ő rendje szerint bánunk vele!

Ez mindenre igaz, ha belegondolunk: igaz az alkoholra, az ételre, a házasságra és igaz a szexualitásra is.

FÉRFIVÁ ÉS NŐVÉ TEREMTETTE ŐKET

Az első cölöp, amit jó mélyre le kell verni ebben a témában, az a nemiség, a nemek kérdése. A teremtéstörténet legelején olvassuk, hogy Isten megteremtette az embert a maga képmására. Nagyon fontos ezt jól látni: nem a férfi lett Isten képmása, hanem „Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket” (1Mózes 1,27). Tehát a teremtés rendjében az istenképesség együtt jelenik meg a férfi és a nő egymástól különböző, mégis egymás mellé teremtésében. Jelentősége van annak is, hogy Isten nem kisbabát teremtett, hanem két felnőtt embert, mert a tökéletesség, a teljesség a felnőtttségben mutatkozik meg.

„Még mindketten meztelenek voltak: az ember és a felesége is, de nem szégyellték magukat” (1Mózes 2,25). A bűneset előtt tehát a meztelenség még a teljes természetességet, ártatlanságot, szépséget, tökéletességet jelentette. Amikor berobbant a bűn az ember életébe, ez megromlott – minden megromlott. Megromlott az Isten és az ember kapcsolata, a férfi és a nő egymással való kapcsolata (hiszen

rögtön egymást kezdték el vádolni), és nyilvánvalóan megromlott az ember önmagával való kapcsolata is. A bűneset után rögtön azt olvassuk, hogy megnyílt mindkettőjük szeme, észrevették, hogy meztelenek, ezért fügefaleveleket fűztek össze és ágyékkötőt készítettek maguknak. A bűn következménye, hogy ettől kezdve a meztelenség már nem természetes, hanem szégyellnivaló állapotá vált, hiszen az egymással szembeni kiszolgáltatottságot, a rejtegetnivalót, a takargatnivalót jelenti az ember életében.

Még a bűneset előtt Isten megáldotta az első emberpárt és azt mondta, hogy „Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet, és hajtsátok uralmatok alá!” (1Mózes 1,28) Kitűnik ebből, hogy a szaporodás rendjét is Isten adta az embernek a teremtés rendjébe illesztve. Nem véletlen, hogy nem osztódással szaporodik az ember, hanem olyan módon, ahogyan azt Isten elrendelte. Ez is Isten áldásához kapcsolódik. Hosszú időn keresztül az a nézet uralkodott az egyházban, hogy a szexualitás, ha öröm kapcsolódik hozzá, az bűn,

Semmiféle önzés, kényszer, erőszak, kizsákmányolás nem jelenhet meg az Isten rendje szerinti szexualitásban, hanem csak olyasmi, amit valaki jó szívvel tud adni önmagából a társának, és a társa azt jó szívvel tudja elfogadni.

mert Isten a szexualitást csak a gyermeknemzés céljára adta. Ez azonban nem a Szentírás alapuló tanítás. Valóban igaz, hogy „az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom” – ahogyan a 127. Zsoltár 3. versében olvassuk. Az is igaz, hogy a szaporodás, a sokasodás, a gyermekáldás vállalása és megélése az egyik nagyon fontos célja a szexualitásnak. De nem kizárólag ez a célja, hiszen ahogy a Példabeszédek könyvében oly szépen adja elénk az Írás: „Legyen forrásod áldott, és örülj ifjúkorodban elvett feleségednek” (Péld 5,18); majd így folytatja: „Szerelmes szarvasünő és kedves őzike ő, keblei gyönyörködtetnek mindenkor, szerelmétől mindig mámoros leszel” (Péld 5,19). Egyértelmű, hogy itt nem csak gyermeknemzésről van szó, hanem arról, hogy a férj és a feleség közötti kölcsönös örömszerzés megélése is az Istentől jövő ajándék az ember életében.

MEDERBEN ÉS KERETEK KÖZÖTT

Nagyon fontos ugyanakkor az, hogy ez az örömszerzés nem keretek nélküli vagy keretektől független áldás az ember életében. Amikor arról olvasunk, hogy Isten férfivá és nővé teremtette az embert, nagyon fontos kiegészítést tesz az Ige: „Ezért hagyja el a férfi apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és ezért lesznek egy testté” (1Mózes 2,24). Ebben a mondatban megjelenik az Isten rendje szerinti szexualitás legfontosabb üzenete és sorrendje: egy felnőtt férfi és egy felnőtt nő (sajnos ezt ma már ki kell hangsúlyozni) olyan közösségről, kötelékről van szó, amelyben mint hármas fonál fonódik össze egész életük, és így ragaszkod-

nak egymáshoz és a harmadik szálhoz, amely maga az Isten (Préd 4,12b). Egy Istennel élő férfi és egy Istennel élő nő életszövetsége ez, amit a Szentírás házasságnak tekint. Ennek a házasságnak a keretén belül lesz áldás a szexualitás az ember életében.

Sok bibliai példát látunk arra, mennyi átok származott abból, amikor valaki nem a maga házastársával alakított ki szexuális kapcsolatot. Ábrahám-nál például azt látjuk, hogy balkézről, a szolgálólányon keresztül támasztott utódot magának, mert nem tudták Sárával kivárni a megígért gyermeket. Mennyi átok származott ebből! A mai napig harcolnak egymással a testvérepek. Dávid, vagy éppen Salamon életében a sok-sok feleség és ágyas mennyi feloldhatatlan konfliktust, családi tragédiát eredményezett! Amint eltért az ember szexualitása az Isten rendjétől, annak mindig nagyon durva és átkozott következményei lettek. Így van ez ma is. Hány meg hány család életét tette tönkre az, hogy nem tudott a szexualitás megmaradni ebben az egészséges mederben!

Fontos tehát szem előtt tartani, hogy sem az nem szentírási tanítás, hogy egy jó keresztyén örömtelen szexuális életet él, vagy lehetőség szerint nem is él, ha már nem szeretne gyermeket vállalni, sem az nem igaz, hogy szabad a szerelem és bármit lehet. Isten pontosan kijelölte a keretét, a medrét a szexualitásnak: csak az Istennel szövetségben élő férfi és nő házasságán belül lesz ez áldás!

Persze ezen belül sem akárhogyan. Pál apostoltól több helyen is olvasunk arról, hogy a férfi és a nő a házasságon belül hogyan viszonyuljon egymáshoz lelki és testi értelemben.

Az első Korinthusi levél 7. fejezetét hoznám ide elsőként, mert ez egy kulcsgondolat, amit érdemes ismét jó mélyre levernünk cölöpként: „A feleség nem ura a maga testének, hanem a férje; ugyanúgy a férj sem ura a maga testének, hanem a felesége” (1Kor 7,4). Utána ezt mondja: „Ne fosszátok meg magatokat egymástól, legfeljebb közös megegyezéssel egy időre, hogy szabadá legyetek az imádkozásra, de azután legyetek ismét együtt, nehogy megkísértsen a Sátán titeket azáltal, hogy képtelenek vagytok magatokon uralkodni” (1Kor 7,5). A házasságon belül tehát senki sem ura a saját maga testének. Arra emlékeztet bennünket ez az ige, ami keresztyén életünk minden területére is igaz, hogy nem lehet öncélú, nem lehet önző a belső, lelki mozgatórugó, a motiváció a szexualitásunk terén sem. Az egészséges szexualitás a házasságon belül nem arról szól, hogy én mit akarok, nekem mire van szükségem. Az ige azt mondja, hogy mind a kettőnek a másikra kell elsősorban tekintettel lennie: önmagam odaadása a másiknak, a másiktól pedig elfogadni azt, amit ő tud adni. Semmiféle önzés, kényszer, erőszak, kizsákmányolás nem jelenhet meg az Isten rendje szerinti szexualitásban, hanem csak olyasmi, amit valaki jó szívvel tud adni önmagából a társának, és a társa azt jó szívvel tudja elfogadni. Nagyon fontos, hogy amíg a mai világ a szexualitás terén is azt üzeni, hogy keresd és vedd el, ami jól esik neked, addig Isten Igéje azt mondja, hogy ne foszd meg magad a társadtól, mert nem a tiéd a tested, hanem egymáséi vagytok. Sokkal szebb és áldottabb ez a hozzáállás.

Pál apostol az első Thesszalónikai levelében hozzáteszi ehhez, hogy mindez szentségben és tisztaságban történjen a házasságon belül: „tanuljon meg mindenki szentségben és tisztaságban élni feleségével” (1Thessz 4,4). Tehát a szexualitást is tisztán és szentségben kell megélni, merthogy

→

ez nem szentségtelen és tisztátalan dolog. Az Isten rendje szerinti szexualitás összecseng a szentség és a tisztaság fogalmával, nem pedig pusztán a kívánság szenvedélye (1Thessz 4,5).

A Zsidókhoz írt levélben olvassuk, hogy „*Legyen megbecsült*

a házasság mindenki előtt, és a házassélet legyen tiszta” (Zsid 13,4). Sokadszorra mondja el az ige, hogy a paráznáktól és házasságtörőktől óvakodni kell, és tisztességben kell járni. Maguk a házastársak is törekedjenek arra, hogy házasséletük tiszta maradjon.

Az Isten rendje szerinti szexualitás összecseng a szentség és a tisztaság fogalmával, nem pedig pusztán a kívánság szenvedélye.

Amikor két angyal betért Lóthoz, Sodoma város férfiai bekiáltottak, hogy hozza ki a vendégeit, hadd háljanak velük (1Mózes 19,1-11). Ugyanez a szörnyűség a Bírak könyvében is megjelenik, amikor a benjámini Gibeá város férfiai az idős ember házához mennek

és követelik, hogy a vendégeként betérő lévita férfit adja át nekik ugyanilyen célból.

Az Újszövetség sem hallgat erről a témáról. A Római levélben Pál nagyon világosan beszél azokról az emberekről, akiket Isten kiszolgáltatott „*gyalázatos szenvedélyeiknek: mert*

és a passzív férfi homoszexuálisok között. A Károli fordítás pulyáknak és férfiszéplősítőknak nevezi őket; az új fordítás már inkább mai szavakat használ: bujálkodók, fajtalanok.

Emellett szól az ige arról a bűnről is, ami nyilvánvalóan azért került bele a Szentírásba, mert sajnos ez is a végtelenségig megromlott emberi természethez kapcsolódó torzulás: az állatokkal való szexuális kapcsolat kialakítása. „*Ha valaki állattal közösül, halállal lakoljon, és az állatot is öljétek meg! Ha egy asszony bármiféle állathoz közeledik, hogy párosodjék vele, öld meg az asszonyt is meg az állatot is! Halállal lakoljanak, vérük rajtuk*” (3Mózes 20,15-16). Tehát ez is olyasmi, amiről Isten egyértelműen kijelenti, hogy utálatosság, természetellenes és abszolút Isten ellen való.

Ezek a tilalmak Isten egyértelmű rendelkezései, amelyek az ember méltóságát, istenképűség méltóságát védik a szexualitás terén is.

*

Van még egy fontos tény, amit nem árt szem előtt tartanunk. A bibliai időkben a házasság többnyire nem a fiatalok kívánsága alapján jött létre, hanem a szülők rendezték el. Azt a házasságot, aminek a keretein belül az egészséges és áldásos szexualitást meg lehet élni. Ez arra a felismerésre juttat bennünket, hogy a házasságon belül megélt örömteli szexualitásnak nem a zsigeri kívánság – mai szóhasználatnál élve 'a kémia' – az alapja, hanem az a lelkiület, amivel férfi és nő egymáshoz és Istenhez viszonyul.

Az, hogy a szexualitásuk szépen és egészségesen ki tud bontakozni a házasságban, az egy Istentől jövő ajándék – mint minden, ami jól működik az életünkben.

Visszakanyarodva az Énekek énekéhez, a Szentírás szerelmi költészeté emlékeztet bennünket arra, hogy örülhetünk a társunknak és az Isten rendje szerint megélhetjük az összetartozás lelki és testi örömeit is. ■

SZEXUÁLIS TILALMAK

Még néhány gondolat a szexuális tilalmakról, mert ebben aztán végképp semmilyen kétséget nem hagy Isten Igéje.

Tiltja a vérrokonok egymás közötti szexualitását, ezt fajtalanságnak nevezi. Erről számtalan rendelkezést olvashatunk, leginkább a 3Mózes 18. fejezetében, amelyben sorra veszi a vérrokonsági szinteket: szülővel, testvérrel, nagybácsival, nagynénivel stb. A velük való szexuális kapcsolat teljesen tiltott, és halállal kellett lakolnia annak, aki ilyenre vetemedik. Ugyanez vonatkozik azokra a közeli családi kapcsolatokra is, amely nem vérrokon. Ilyen például az após és a menyé között, sőt világosan meg van írva a 3Mózes 20-ban, hogy ha valaki apjának a feleségével hál, aki nem az anyja, ugyanúgy halállal kell hogy lakoljon. Isten ezzel is védi a családot és az egészséges családi kapcsolatokat.

Az azonos neműekkel kapcsolatban a 3Mózes 18-ban meg van írva, hogy „*Férfival ne hálj úgy, ahogyan asszonnyal háljak. Utálatosság az*” (3Mózes 18,22); ha valaki mégis ezt teszi, akkor halállal kellett lakolnia (3Mózes 20,13). Olvasunk a sodomaiakról, akik a homoszexualitás bűnében éltek.

asszonyaik felcserélték a természetes érintkezést a természetellenessel, ugyanúgy a férfiak is elhagyták a női nemmel való természetes érintkezést, és egymás iránt ébredt vágy bennük: férfiak férfikkal fajtalankodnak, de el is veszik tévelygésük méltó büntetését önmagukban” (Róma 1,26-27). Tehát van a természetes, vagyis az Isten rendje szerinti és az attól eltérő, a természetellenes érintkezés. Az 1Korint hus 6-ban van egy bűnlista, ahol az ige kifejezetten különbséget tesz az aktív

A Praetorius Kamarakórus koncertje templomunkban

2025. SZEPTEMBER 26.

A Praetorius Kamarakórus évente csupán néhány nyilvános koncertet ad: szeptemberben mindig a pomázi református templomban. Az év többi időszakában a koncertekre történő felkészülés és a maguk örömeire történő éneklés tölti be az amatőr együttes életét. A kórus egyetlen hivatásos énekművésze, *Kéring László* karnagy vezetésével idén is ellátogattak gyülekezetünkbe. Szeptember 26-án Max Reger (1873–1916) öt vallásos énekét és Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525/6–1594) négy szólaművét az év körére, gregorián tételekkel a *Liber Usualis* szerint című művét adták elő; elektromos orgonán közreműködött Déri Balázs.

A hangverseny bevezetőjében Déri

Balázs szeretettel emlékezett vissza arra, hogy *Nyilas Zoltán* esperes úr valamikor a kórus tagja volt, és az együttes énekelt esperes úr és felesége, *Andrea* esküvőjén is. Sőt, Déri Balázzsal már 31 éves az ismeretségük, mert a Baár-Madas Gimnáziumban tanár úr bibliai görögre és latinra tanította esperes úr évfolyamát, ezt az „egyenletesen kedves” csoportot. Máig tartó régi barátság fűzi tehát a kórus alapítóihoz, vezetőihez és tagjaihoz a lelkész házaspárt.

Elmondta továbbá, hogy az összeállított műsor egészen különleges. Palestrinát már sokszor énekelték, és a kórus megszavazta, hogy ebben az évben is Palestrinát tanuljanak, mert – bár a pontos időpont nem ismert – 500 évvel ezelőtt született a nagy itáliai ze-

neszerző, a reneszánsz templomi zene kiemelkedő képviselője. A szokatlannabb hangzás Kéring László énekéhez és a furcsa kísérethez kapcsolódik, amely darab Max Regernek, a késői romantika egyik jelentős zeneszerzőjének 12 énekből álló ciklusából egy 5 énekből álló válogatás. A furcsa bennük az, hogy a szövegek úgy néznek ki, mint a protestáns korálok, mint általában a gyülekezeti énekek, a hangzás viszont egészen más: egy zenetörténeti kor végének különlegesen díszes, izgalmas zenéje.

Hálásan köszönjük a 40 éves Praetorius kórusnak, hogy ellátogatott hozzánk, és részesei lehettünk e nagyszerű egyházzenei élménynek.

(P.A.) ■

SZIKSZAI BÉNI

Az oltáron

Pál apostol írja a II. Korinthusi levél 4:12. versében, hogy a halál mibenünk, az élet pedig tibennetek munkálkodik. Azt jelenti ez, hogy az oltárra tette életét. Kész áldozni és áldozatul esni azért, hogy az ő életének megáldoztatása által más élete megtartassék. Azt jelentette ez gyakorlatilag, hogy nem kímélte magát, nem alkudott testtel és vérrel, amikor a test számára kellemetlen, nehéz utakat kellett választania, örömet áldozott és esett áldozatul mások hitének papi szolgálatánál.

Azt jelentette ez, hogy amikor neki lett volna igaza, akkor is feláldozta igazságát, hogy énjének megöldöklése által másokban támadjon fel az élet. Megértette, hogyha a földbe esett gabonamag el nem hal, meg nem rothad, akkor nem teremhet gyümölcsöt. Halálba adta önmagát. Így volt lehetséges, hogy míg az ő életereje mind jobban és jobban fogyott, sokak, százak és

ezrek nyerhettek rajta keresztül életet és világosságot. Hogy nem kímélte magát, annak eredménye volt az, hogy elmondhatta, többet munkálkodtam, mint a többi apostolok együttvéve. Isten az odaszánásra az Ő jótetszésének gazdag ajándékaival válaszolt.

Isten gyermekei előtt ma is ott van csodálatos távlataival a küzdőtér. Az áldozathozatal és a megáldoztatás

nagy lehetőségei tárultak és tárulnak fel. Előkerülnek-e vajon azok, akik vállalják, hogy bennük munkálkodik a halál, megrontván testi életüket, öngazságukat, hogy ugyanakkor környezetükben, azok életében, akik sóvárogva várják az életet, munkálkodhassék a csodálatos, gazdag élet világossága? Előállnak-e azok, akik nem vonogatják magukat, sem nem alkudoznak testtel és vérrel, hanem odaszentelik magukat az áldozati oltárra? Akkor lesz körülöttünk élet, és annál bőségesebb és gazdagabb, minél többen lesznek készen arra, hogy odaáldozzák magukat, vállalják, hogy munkálkodik bennük a halál.

Testvér! Élet után sóvárgó emberek tízezrei vesznek körül, lesz-e benned elég készség vállalni, hogy munkálkodik benned a halál? Ne feledd, hogy aki meg akarja tartani életét, elveszti azt, aki pedig kész elveszíteni Krisztusért és az evangéliumért, az életre találja meg azt. Gondolj arra, akiben olyan borzalmasan munkálkodott a halál a keresztnék gyötrelmei között, és ezen az áron lehettél te az élet részesévé!

Aki önlélkét áldozatul adja, magot lát. Legyen hát az az indulat benned, ami volt a mi Urunk Jézus Krisztusban, aki nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Istennel egyenlő, hanem megalázta magát a halálig! Zengjen a te ajkadon is győzelmesen és diadalmasan: a halál mibenünk munkálkodik, az élet pedig tibennetek!

(Szikszai Béni: Az ébredő gyülekezet című könyvéből)

SZIKSZAI BÉNI

VÁNDOR-EVANGÉLISTA BÚCSÚJA

Megköszönöm most szépen a szállást,
az áldást, amit vettem köztetek, és elmegyek.
Többé senkinek útjában ne legyek, fogom tarisznyámat és megyek valahová.
Összefut előttem az út,
sehol nem látok nyitott kaput, mégis megyek.
Nem hasadó hajnal holnapja hív,
nem bíztat reménnyel a szív,
mást mégsem tehetek.
Kuszált ösvényen kusza lelkek,
kik nyugalmat sehol nem leltek, várnak reám.
Szólnom kell nekik színes jövőről,
életet adó égi erőről,
mi rájuk vár.
Ha utamat majd megfutottam
– ki tudja hol és hová jutottam –,
elszunnyadok.

(1970.03.10.)

LESZEK A TE SZÁDDAL (2Mózes 4,12)

Uram! Te szólj,
ha beszélnem kell,
vagy maradjon néma a szám.
Bezárt szívek rozsdás zárait
nem töri fel emberi készség.
Mit használ szép szó,
ríkító beszéd,
nagyszerű érvelés?
A bűn bilincsébe vert
hitetlenség,
kétség éjjelét,
közöny fojtó ködét
semmiféle lelkesedés
nem úzi szét.
Kevés minden emberi akarás.
Senki és semmi más,
csak teremő Szavad
ragadhat magával
bénát, sántát, vakot.
Sötét földünk sűrű ködébe
csak atyai szíved
nyithat az égből ablakot.

(1976.10.16.)

SZIKSZAI BÉNI

Embereket térítünk

A magyar keresztyén megmozdulásoknak egy illusztris alakja előadás közben azt mondta: Lejárt már az az idő, amikor keresztyén szolgálatunknak abban kell kimerülnie, hogy embereket nyerjünk meg Krisztus számára, hanem törekedjen minden hívő arra, hogy egész környezetére nyomódjék rá Krisztus bélyege, így majd egyszerre nagy tömegek kerülnek evangéliumi hatás alá, és jön a magyar ébredés.

Igazán nem vitatkozó kedvemben talált ez a kijelentés, de megdöbentett. Annyira, hogy a fenti ígét is eszembe juttatta. E kijelentés – az az érzésem – jégre teszi Pál apostolnak a fenti kijelentését: „*embereket térítünk*” (II.Kor. 5:11.) Nem lehet más hivatása és megbízatása Isten üdvösségre elhívott gyermekének ennél. Jóllehet ez bolondságnak tetszik sokak szemében, de éppen e kijelentéssel kapcsolatosan folytatja ő tovább így: „*ha azért bolondok vagyunk, Istenért*” vagyunk azok (5:13.). Nagyon jól tudom, hogy az evangéliumnak minden időben igyekezett tetszetős formát adni valaki, de csak azért, hogy a forma mellett elsikkadjék a lényeg. Akkor, amikor az evangélium hirdetésének egyetlen célját, hogy embereket térítsünk, valaki elhallgatni vagy elrejtteni igyekszik, nyilván tudatos vagy tudatlan eszközként adta oda magát annak a valakinek, akit úgy gondolom, nem kell megnevezni.

Isten választott népe semmiféle jel-szavak által ne hagyja megtéveszteni magát, mert igenis, ma is, mint minden időben, ez a küldetésünk, hogy embereket térítsünk. Ebben a szolgálatban Isten előtt is és azoknak az embereknek a lelkiismerete előtt is, akik engednek az igének, nyilván vagyunk. Ha leplezett a mi evangéliumunk, akkor azoknak leplezett, akik elvesznek.

Igenis embereket térítünk, és ezen kívül semmi másról nem kívánunk

tudni, mert a Krisztusnak szerelme szorongat minket. Nem magunknak, még kevésbé földi, testi elgondolásoknak kívánunk élni, hanem annak, Aki érettünk meghalt és feltámasztott. Ne csodálkozzék senki rajtunk, ha nem ismerünk senkit test szerint, mert aki Krisztusban van, új teremtés az, a régiek elmúltak, újjá lett minden.

Mindez pedig Istentől van. Aki megbékéltette Krisztusban magával a világot, és ránk bízta a békéltetés szolgálatát. Krisztusért járunk követségben, aki pedig az Ő követségében jár, csak az Isten békítési szándékát hirdetheti. Ez a békítési szándék pedig nem egyéb, mint hogy embereket térítsünk. Isten éppen azt várja az övéitől, hogy az Ő békeüzenetével az Ő megbízottai szertefussanak ebbe a világba,

és hirdessék a választottaknak Isten békességéről szóló üzenetét.

Ezt várja tőled is, aki olvasod e sorokat. Istennel perben élő vergődő szívek vesznek körül, nem találják nyugalmukat, nincs békességük, mert istentelenek. Szorongó, esengő szívvel várják a hírt, hogy Isten nem haragszik rájuk. Ez a hír az, ami a szomszagtól eltikkadt szívekre úgy hat, mint kései eső száraz nyárban.

Embereket térítünk. Senkiért, semmiért nem mondunk le hivatásunk és megbízatásunk egyetlen céljáról. Tartanak bolondnak, túlzónak, eszelősnek, nem tehetünk mást. Krisztus szerelme szorongat minket.

(Szikszai Béni: *Az ébredő gyülekezet című könyvéből*) ■

BENEDEK JULIANNA

Verőcei testvérgyülekezetünk ünnepsége

Aldott alkalmon vehettem részt férjemmel és gyülekeztünk néhány tagjával együtt Verőcén: a verőceiek református temploma felépítésének 240. évfordulójának hálaadó ünnepségén.

A hálaadó istentiszteletet *Böttger Antal* református lelkipásztor a 42. Zsoltár 5. versével kezdte: „*Kiöntöm lelkemet, és arra emlékezem, hogy milyen tömeggel vonultam, és hogyan vezettem Isten házához hangos ujjongással és hálaénekekkel az ünneplő sokaságot.*” Ez az ige hangzott 1785. augusztus 14-én is a templom felszentelése alkalmából *Széplaki Pál* prédikátor ajkáról, aki Losonc első prédikátora volt. Éppen ezért a jubileumi ünnepségen *Miklós István*, a jelenlegi losonci lelkész nyitotta a köszöntők sorát. Beszédében többek között arra hívta fel a verőceiek figyelmét, hogy a templom isteni csoda, amelyhez örökségként kell ragaszkodnunk, hogy másokra is az evangéliumi öröm áradjon belőlünk.

A hálaadó istentiszteleten *Nyilas Zoltán* esperes urunk *Pál* apostolnak a Kollössébeliekhez írott levelének 2,1-7

versei alapján hirdette az igét. A 7. vers nekem is szólt: „*Gyökerezzetek meg és épüljetek fel őbenne, erősödjete meg a hit által, amint tanultátok, és hálaadásotok legyen egyre bőségebb.*” Hála, hogy Isten gyermeke lehetek, hála a mindennapokért, hála a nehezek idején, hálaadás reggel és este. Hálásak lehetünk az előttünkjárók munkájáért, összefogásukért, Istenben való bizodal-mukért. Ez példaértékű lehet a számunkra. Óhatatlanul a 127. Zsoltár 1. verse jut eszünkbe: „*Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.*” Hálásak lehetünk elődeinkért, akik az akkori időkben 3 hónap és 10 nap alatt építették fel a verőcei templomot, amihez hozzájárult, hogy a környékbeli reformátusok is segítséget nyújtottak az építésben. Elhangzott az is, hogy 350. évfordulója van annak, hogy a gályarabok Krisztusért a gályarabságot is vállalták. Elgondolkoztam azon, hogy én/mi a mostani időkben mennyit vállalnék/vállalnánk Krisztusért?!

Az igehirdetés után hangzottak el

a köszöntések: előbb a már említett *Miklós István* losonci lelkipásztoré, őt *Márkus Gábor* korábbi verőcei lelkipásztor követte, majd *Fónagy Miklós* nyugalmazott esperes úr köszöntötte az ünneplő gyülekezetet. Ezt követően a verőcei református iskola főigazgatója, *Nagy Zsuzsanna* református elődeink hitének, áldozatkészségének szép példáját állította elénk, *Fuchs Bence* gyülekezeti főgondnok pedig szép református szokásunk szerint „Egyedül Istené a dicsőség” köszöntéssel zárta beszédét, egyúttal kérve Urunkat, hogy a verőcei templom az utánunk jövő nemzedéknek is legyen szeretetleli lelki otthona.

A templomból kifelé jövet emléklapot kaptunk, majd a lelki táplálék mellett a verőcei testvérek vendégszeretetét is elfogadhattuk, akik gulyáslevessel, süteménnyel, kávéval, teával kínáltak bennünket. Köszönjük a szíves vendéglátást. Hálas vagyok, hogy részt vehettem e felemelő ünnepségen. ■

A Kiránduló kör kirándulásai

KOVÁCS GERGŐ

„Bármilyen nehéz hetem van, itt mindenki szeretettel fogad”

Féja Jázmin vagyok, 16 éves, a Toldy Ferenc Gimnáziumban tanulok, és nagyon szeretek a barátaimmal lenni és közös programokat csinálni.

- Hogyan kerültél az ifis csoportba?

- Alsós korom óta templomba jártam a nagyimmal, így számomra egyértelmű volt, hogy konfirmálni szeretnék, és azután az ifi tagja lenni.

- Mitől jó az ifi közössége, miért szeretsz ide járni?

- Nagyon szeretem, hogy bármilyen nehéz héten vagyok túl, amikor elmegyek ifire, mindenki örül nekem, és szeretettel fogad. Szerintem az ifi közössége az ide járó fiatalok miatt jó, meg persze a kedves ifivezetők miatt is.

- Az elmúlt évek alkalmából mi az, amit nagyon a szívedbe zártál?

- Az ifi-konfi hétvégéket.

- Te magad mivel tudod/szoktad segíteni az ifit?

- Szerintem leginkább azzal tudom segíteni az ifi közös-

séget, ha ott vagyok, és én is támogatom a többiekét, ahogy ők is engem.

- Mi az, amit kevesen tudnak rólad az ifiben?

- Néha belekanalazok az ifis nutellába.

- Milyen az Istennel való kapcsolatod?

- Erre a kérdésre én magam sem tudom igazán a választ, de mostanában egyre közelebb érzem magam Hozzá. Ez részben az ifinek is köszönhető.

- Hogyan formálta ezt a kapcsolatot az ifi?

- Nagyon sokat segített nekem az ifi ezzel kapcsolatban, nincs elég hely, hogy leírjam mindet, de összefoglalva: nagyon sokat tanultam a saját Istennel való kapcsolatomról az ifiben, amiért hálás vagyok.

- Milyen egy ideális ifiprogram számodra?

- Egy ideális ifiprogram számomra egy péntek esti ifi tea és az elmaradhatatlan sós négyes, meg persze maga a közösség és az alkalom.

- Mi az, amit az ifi még sosem csinált, de szerinted kellene?

- Lehetne szerintem egyszer egy ifis kirándulás az erdőben ■

Kiskátésaink az október 5-i pomázi istentiszteleten vehették át Bibliájukat Malmos Attila főgondnoktól

A hittanoktatás rendje

Pomázi Német Nemzetiségi Általános Iskola:

Kedd:	Szerda:
2. tanóra – 5. osztály	1. tanóra – 2. osztály
3. tanóra – 6. osztály	2. tanóra – 4. osztály
4. tanóra – 7. osztály	3. tanóra – 1. osztály
5. tanóra – 8. osztály	4. tanóra – 3. osztály

Pomázi Mátyás Király Általános Iskola:

Kedd:	Szerda:
3. tanóra – 1. osztály	2. tanóra – 5. osztály
4. tanóra – 3. osztály	3. tanóra – 6. osztály
5. tanóra – 2. osztály	4. tanóra – 7. osztály
6. tanóra – 4. osztály	5. tanóra – 8. tanóra

Pomázi Sashegyi Sándor Általános Iskola

Csütörtök:	Péntek:
2. tanóra – 6. osztály	1. tanóra – 4. osztály
3. tanóra – 5. osztály	2. tanóra – 3. osztály
4. tanóra – 7. osztály	3. tanóra – 1. osztály
5. tanóra – 8. osztály	4. tanóra – 2. osztály

Csobánkai Petőfi Sándor Általános Iskola:

Szerda:	Péntek:
1. tanóra – 2. osztály	1. tanóra – 5. osztály
2. tanóra – 4. osztály	

Óvodák:

Pomázi Mesevár Óvoda: kedd 15.30

Pomázi Hétszínvirág Óvoda: szerda 15.30

Pomázi Mesevölgyi Óvoda: szerda 15.30

Csobánkai Borostyán Természetvédő Óvoda:
csütörtök 15.00

Hitoktatóink: Nyilas Zoltán lelkipásztor, Soós Gabriella hitoktató,

Orbán-Bartha Eszter lelkipásztor, Orbán-Bartha Máté lelkipásztor.

Konfirmációi órák:

Péntek 16.00 kiskaté

Péntek 17.00 nagykaté

THOMAS WATSON

Isten népének is szüksége van bűnbánatra

A bűnbánatra Isten népének is szüksége van: azoknak is, akikben a kegyelem munkálkodik, és valóban izraeliták. Nekik is naponta be kell mutatniuk a könnyek áldozatát. Az antinomisták úgy tartják, hogy ha valaki hitre jutott, szabadságlevelet kap, és semmi mást nem kell tennie ezután, csak örülnie. Azonban van még valami, amit tenni kell, ez pedig a bűnbánat.

A megtérés folyamatos cselekvés. Az Isten szerinti szomorúság a halálunkig kell hogy tartson. Jeromos azt írja Laetának egy levelében, hogy legyen az élete bűnbánó élet. A bűnbánat a test megfeszítése, amit nem lehet egyből megtenni; egész életünkre kitart.

És nincs-e elég oka Isten népének a sírás fürdőjébe merítkezni? „*Avagy ezáltal nem tesztitek-e magatokat bűnössé az Úrnál, a ti Isteneteknél?*” (2Krák 28,10) Nem tör-e rátok naponta a bűn? Bár gyémántok vagytok, nincsenek-e törések rajtatok? Hát nem olvasunk az istenfiak romlottságáról? Az Ige gyertyájának fényével keress a szívedben, hogy van-e bűnbánatra való dolog benne.

(a) Bánjátok meg elhamarkodott bírálataitokat! Ahelyett, hogy imádkoznátok másokért, gyorsan kimondjátok fölöttük az ítéletet. Igaz ugyan, hogy a szentek a világot ítélik meg, de várjátok ki az időt; emlékezzetek az apostol figyelmeztetésére, hogy „*idő előtt semmit se ítéljetek, míg el nem jön az Úr.*” (1Kor 4,5)

(b) Bánjátok meg hiábavaló gondolataitokat! Ezek úgy rajzanak a fejetekben, mint az ártalmas bogarak a fáraó udvarában. Micsoda zavarodottságot keltenek az ember képzeletében! Ha a Sátán nem birtokolja testeteket, birtokba veszi a fantáziátokat: „*Meddig maradnak még tebenned a te bűnös gondolataid?*” (Jer 4,14) Egy embert a képzelete is pokolra tudja juttatni. Ó, ti szentek, alázkodjatok meg gondolataitok léhasága miatt!

(c) Bánkodjatok hiú öltözetetek miatt! Különös, hogy a ruhák, melyeket Isten a szégyenünk eltakarására rendelt, büszkeségünk felfedésére vannak. A hívő nem szabhatja a világhoz magát. A világ fiait feltűnően és könnyelműen öltözködnék. Manapság divat a pokolra menni. Ám bármit tesznek mások, csak Júda ne vétkezzék. Pál apostol elrendelte, hogy a keresztyének felsőruhája „tisztességes öltözet legyen”; alsóruhaként pedig „az alázatosságot öltözték fel”.

(d) Bánjátok meg hitetek lankadását: „*az első szeretettedet elhagytad*”

(Jel 2,4)! Keresztyének, milyen gyakran sekély a víz a lelketek! Milyen gyakran rátok tör az elhidegülés! Hol vannak a szeretet lángjai, a lélek édes olvadásai, melyek hajdanán voltak? Attól félek, elmúltak már. Bánjátok meg, hogy elhagytátok az első szeretetet!

(e) Bánjátok meg, hogy nem használtátok talentumaitokat! Az egészség talentum; a vagyon is az, az ész és a képességek is azok. Isten bízta rád őket, hogy dicsőségére használd őket. Úgy küldött erre a világra, ahogy a kereskedő küldi megbízottját a tengeren túlra, hogy ura hasznára kereskedjék. Te azonban nem tettél annyit, amennyit tehettél volna. El tudod mondani: „*Uram, a te gírád őt gírányt nyert*” (Lk 19,18)? Ó, vajha sírnátok azon, hogy elástátok a talentumaitokat! Azon bánkódjatok, hogy életek nagy része nem megélt, hanem elveszett idő volt; hogy drága óráitok nagyrészt lélek helyett locsogással töltöttétek ki!

(f) Bánjátok meg, hogy elfeledkedtetek szent fogadalmaitokról! Az eskü Istenhez köti a lelket. Keresztyének, nem szegtétek-e meg a szövetséget, mióta Istenhez kötöttétek magatokat? Nem a magatok hasznára éltetek-e, mióta nemes odaszánással Istennek szenteltétek magatokat? Az esküszegés által békétek is elszállt. Nem vitás, hogy a könnyek új fürdőjére van szükségetek.

(g) Bánjátok meg, hogy nem viszonzátok a kapott áldásokat! Egész életek ingyen kegyelemből van. Elvettétek a nektek szánt áldásokat ingyen. Csodát tett veletek az irgalom. De hol van a szeretet viszonzása Isten felé? Az athéniek törvény elé állították a hálátlanságot. Keresztyének, nem foghatna-e Isten perbe titeket hálátlanságotokért? „*Elragadom gyapjúmat és le-*

nemet” (Hós 2,11); leleplezem őket a törvény által.

(h) Bánjátok meg világiasságokat! Küldetésetek az égi madarakhoz tesz hasonlónak, melyek a magasban repülnek, és az ég harmata táplálja őket. Ti azonban nyaljátok a port, mint a kígyók. Báruknak, ennek a derék embernek szeméreteti a próféta: „te kívánsz-e magadnak nagyokat?” (Jer 45,5)

(i) Bánjátok meg pártoskodásokat! olyan szégyenfolt ez címerpajzsotokon, mely másokat is távol tart Istentől. Amikor ellenálltok a gonoszoknak, Krisztus példáját követitek, aki „bűnösöktől elválasztott” volt, de ha a hívők maguk között pártoskodnak és ferdén néznek egymásra, lehet annyi szemünk, ahány csillag az égen, mégsem

lenne elég, hogy megsirassuk bűnünket. A szakadások elhomályosítják az egyház szépségét, megtörik erejét. Isten Lelke kettős tüzes nyelv alakjában szállt le a szentekre, a kettős szív azonban az ördög munkája. Ez valóban könnyzáport érdemel:

„Quis talia fando
Temperet a lachrymis?”
(„Aki ilyen dolgokat vet,
ne könnyezzen-e?”)

(j) Bánkódjatok szent dolgaitok romlottságán! Milyen gyakran merevedik formalitásokba az istentisztelet, milyen sokszor keseríti meg a büszkeség! Nem a galamb sóhajta hallatszik, hanem a pávakakas kérdése. Szomorú, hogy

a hitbeli kötelességek színpadot jelentenek a gőgnek. Ő, keresztyének, szolgálataitokon olyan vastag a kéreg, hogy félfő, kevés a bél benne, melyet Isten elfogadhat.

Vegyétek észre, hogy a bűnbánat a legjobb munkát követeli! Növeli a keserűségünk özönét, ha belegondolunk, hogy Istent jobban ingerli népének bűne, mint a másoké. A gonoszok bűnei Krisztus oldalát döfik át, az igazaké azonban a szívét. Péter bűne a legnagyobb hálátlanság volt, mert nagy szeretet ellenében történt. Ezért szántották könnyek az arcát: „Péternek eszébe jutott a beszéd... És sírva fakada.” (Mk 14,72)

(Thomas Watson (1620?–1689?):
A bűnbánat című könyvéből)

Az augusztus 31-i
istentiszteleteinken búcsúztunk
Tóth Sebestyén
és Tóth-Gados Eszter
beosztott lelkipásztorainktól

SEBESTÉNYNÉ JÁGER ORSOLYA LELKIPÁSZTOR

A NAGY PARANCSOLAT

„Szeresd az Urat teljes szívedből, lelkedből, elmédből és erődből ez az első és nagy parancsolat. A második hasonlatos ehhez, szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mk 12.30-31)

Kevés ilyen ismert locus (igehely) van a Szentírásban. Nemcsak mi keresztyének ismerhetjük, hanem már jóval korábban, Jézus Urunk testetöltése előtt is hallható volt e tanítás a zsinagógákban Mózes könyvéből, a Tórából. Az egyik fő különbség annyi csak, hogy annak idején a két mondatot két külön helyről hallhatták: az első felét Mózes ötödik könyvéből, a Deuteronomiumból, a második felét pedig Mózes harmadik könyvéből, vagyis Leviticusból (5Mózes 6,4 és 3Mózes 19,18). A másik fő különbség pedig, ami még fontosabb: a két külön helyen lévő – amúgy önmagában is csodálatos gondolatot, tanácsot – a testet öltött Ige, Jézus kapcsolta egybe, nemcsak mint tanítást, melyet az Újszövetségben megtalálhatunk, hanem egész életével, önmagában is. Oly fontos része ez az Újszövetségünknek, hogy mi is a Nagy Parancsolat néven ismerjük, s nem is egyetlen helyen, hanem három evangéliumban is megtalálhatjuk (Mk 12,30, Mt 22,37-38 és Lk 10,27). Érdemes mind a hármat ismerni, a szövegkörnyezetükben is.

Mint ahogy az lenni szokott, egy közösen átélt élményt bizonyos idő elteltével három ember bizonyára kissé másként fog visszaadni, másra emlékezve, más mozzanatokat kiemelve. A közös élmény lényege azonban ugyanaz marad. A három evangélium (melyeket együtt látó, szinoptikus névvel is illet a teológia) három lejegyzője nagyon fontosnak találta, hogy továbbadja az eljövendő nemzedékeknek Jézus választát arra a kérdésre, hogy melyik a legfontosabb parancsolat. Mert igazán és helyesen szeretni egyáltalán nem könnyű. Bármennyire is elkoptattuk e szót, sokszor mégis tanácstalanul toporgunk: mi a helyes út, hogyan tovább? Hogy tudom igazán és jól szeretni nemcsak Istent, hanem azokat az embereket, akik között élek?

Nem véletlenül kezdődik azazal a Nagy Parancsolat, hogy előbb Istenre mutat rá. Mint annyi mindenben – vagy talán mondhatjuk így, mindenben –

Őt kellene először keresnünk. Ahhoz, hogy helyesen tudjunk élni, szeretni, cselekedni, muszáj megértenünk, hogy Isten nélkül ez nem megy. Ahogy

semmi sem. Ideig-óráig talán, de a vége általában kudarcba fullad.

Szeressük az Urat! Ilyen egyszerű ez, és mégis milyen nehéz. A gyermekeknek még milyen könnyű. Emiatt mondhatjuk, ismerhetjük a szót is: gyermeki hit. Őszinte, tiszta bizalom; kérdőjelek és lázadások nélkül.

Nagyon élénken él bennem egy kép az egyik gyermekünk-ről. Alig volt talán két éves. Százaz és csapadéknélküli heteket éltünk akkor. Sokszor hallhatta tőlünk: De jó lenne már egy kis eső! Azután egy napon megérkezett a felhőszakadás. Órákon át esett. Az első pillanatban felkapta a fejét, és azt mondta nekünk, szeretne kimenni a kertbe. Ráadtuk a gumicsizmát, a dzsekit, kezébe vett egy óriási esernyőt. Amikor kilépett ezzel a felszereléssel a fűbe, boldogan ugrálni kezdett, és hangosan énekelte: *Köszönöm Neked, Istenem, az esőt!* Soha nem felejttem el. Valahogy így kellene nekünk is mindenben és mindenkor először Isten felé menni.

Szeresd az Urat! Tudom-e még szeretni az én Istenemet, úgy, ahogy először, amikor még teljes szívvel bízni mer-

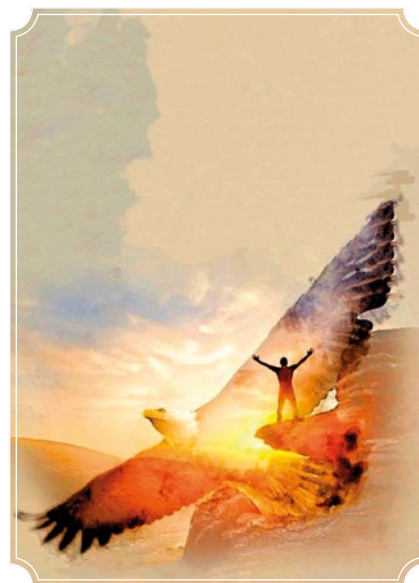
tem benne? Amikor elindultam a hit útján? Amikor még lángolt bennem a hit? Vagy már csak pislákol, elszürkült, és csalódások, kétségek vették át a helyét? Érdekes egy kis időt szánni arra, hogy górcső alá vegyünk a bennünk lévő érzéseket is. Azonban nagyon fontos, hogy lássuk és megértjük: a hit, az Isten iránt táplált szeretet – mint ahogy minden más szeretet – sem lehet és szabad hogy pusztán csak érzelem legyen. Valahogy úgy, mint a házasságban, a szerelemben tapasztalt fellángolás. Nyilván kezdetben az is hasonló ehhez. Azonban az érzelmeknek bölcsességgel és türelemmel kell társulniuk. Ha önmagunkkal szemben az az elvárásunk, hogy nagyon magas hőfokon lobogva lehet csak helyes egy érzés, akkor csalódás érhet bennünket.

Istenünk jól tudja ezt, és emiatt most a Márk evangéliumában található mondatát alapul véve, négy különböző oldalról is segít, hogy ne csak az érzéseinkre támaszkodjunk. Szeressük az Urat – teljes szívünkkel, lelkünkkel, elménkkel és erőnkkel!

Mielőtt azonban e négy oldalát megnéznénk e csodálatos utazásunknak, hadd emeljek ki még egy rövid kis szót. Így hangzik: *teljes*. E kicsinyke szó önmagában is sokat elmond nekünk. Annyit tesz: Adj bele mindent! Vállald fel teljesen! Ne fél szívvel, ne félgőzzel, takaréklángon éld meg a

hited! Úgyis lehet, de akkor üresség marad a helyén. Jézus teljes életet élt. Rövid, de csodálatosan teljes életet. Beteljesítette élete útját. Csordultig töltötte a mennyei Atyától kapott poharat. Teljesen rábízta magát mennyei elhívására, és teljes áldozatot, teljes váltságot adott minden emberért. Ha látjuk e fogalomban rejlő lehetőséget, akkor erőt kapunk. Az eredeti görög nyelvben itt a *holosz* kifejezés szerepel, ebből származik a holisztikus jelző, ami az egészet, a teljességet szemléli, például a gyógyításban. Ha valami valahol elromlik bennünk, akkor nem csak a beteg részre lehet koncentrálni, hanem meg lehet érteni, hogy mögötte milyen életmódbeli vagy más lelki problémák lehetnek.

Jézus a „*teljes szívedből*” fogalommal kezd. A szív görögül *kardios*; ezt jól ismerjük sajnos, ha már jártunk kardiológián. A szív valamiképpen az érzelmek központja. A héberben még inkább a *lév*, vagyis a vese szót ismerhetjük meg ugyanezre, de a lényeg az, hogy Isten jól tudja, hogy mi érzelmi lények vagyunk. Az érzelmeink állítólag a döntéshozatalaink 80%-át teszik ki. Ha valakivel, valamivel szimpatizálunk, akkor sokkal könnyebben követjük. Az érzelmeink irányítanak bennünket sok-sok esetben. Azonban nagyon fontos, hogy mindez ismerettel is társuljon. Nem mindegy, hogy mit, kit követek. Isten bölcsessége

nélkül tévutakra mehetünk az érzelmekkel is.

Teljes szívvel Istent szeretni nagy feladat. Naponkénti megújulást kíván, csöndességet és odafigyelést, s a sok útközben ejtett kudarchban meglátva: Ő nem hagy el, Ő akkor is szeret. Mert igazán teljesen csak Ő tud szeretni. Bennünket is.

„*Teljes lelkedből*” – a lélek láthatatlan csodálatos terület. A *pszichénk*. Ebből jön a pszichológia szavunk. Az a hely, amit Isten ismer igazán. Több az érzelmeknél, olyan bonyolult és összetett – rossz szóval mondván – rendszer, melyben elraktározódott már a múlt és tapogatódzva ott a jövő. A lelkünkkel szeretni valakit teljes ráhagyatkozást jelent. Jóban, rosszban. Akkor is, ha már túl vagyunk csalódásokon és túl vagyunk fájdalmakon. Istent szeretni – így szeretni – akkor tudhatunk talán, ha megértjük, Ő mindig a javunkat akarja. Akkor is, ha valami nem úgy sikerül, mint ahogy mi elképzeltük, akkor is, ha szembe-sülünk azzal, hogy a világban, vagy a mi személyes életünkben is vannak sebek, fájdalmak, kudarcok vagy sokszor tragédiák is.

„*Teljes elmédből*”. Az elme a *dianoia* szó a gondolatok, a ráció, a gondolkodás, elemzés képessége, amikor mérlegelünk, amikor felülbírálnak, amikor elmélkedünk, amikor összegzünk. Használd az agyadat fiam – hallhattuk →

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

Taníts szeretni, Urunk

Taníts szeretni, Urunk.

Te légy a célunk, hú útítárs,
hogy minden Belőled fakadjon,
mint kősziklából fakad fel a forrás.

Taníts szeretni mindig, Urunk,
Ne legyen béklyó vagy bilincs a lábon,
hadd valljuk hittet: sas szárnyaid
emelnek át a fáradságon.

Hadd legyünk ott, hol magunktól

azt vélnénk: már-már elfogyott az út.
Te add meg hozzá szent erőt,
mely megbékéltet minden háborút.

Hadd tegyük ott, hol ajándékba adtad
az élet egyszerű hétköznapijait,
hogy minden pillanatban lássuk:
jelenlétet szeretni tanít.

S a sok-sok év mind elszalad,
de mint száraz föld az őszi esőt,
hadd igyuk addig minden szavad:
a szívünkbe szeretni érkezőt.

az iskolában sokszor, és mennyire igaz. Használunk kell. Sokszor és sokat. Nem mond ez ellent a szív emberének? Nem. A szív emberének is fontos, hogy bölcsességet kérjen felülről, és tettei összhangban maradjanak a Szentírásban leírtakkal.

A Szeretet himnuszában nemcsak igenek vannak. Ott található nyolc nagyon fontos nem is. A Tízparancsolat nem-ei nem azért vannak jelen, hogy Isten béklyókat tegyen ránk, hanem azért, hogy megóvjon, megvédjen elhibázott döntésektől. Teljes elméből szeretni bölcsességet jelent a számomra. Isten ígérését, segítségét jelenti: *„Bölcsé teszek és megtanítalak az útra, amelyen járj, tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.”* (Zsolt 32,8)

S végül: *„teljes erődből”*: Itt érdekes, hogy nem a *dünamis* – erő, hatalom –, hanem a *belső erő*, az *iszkhüsz* van jelen. A kitartás, a *belső erő*, ami bennünk van, ha nem adjuk fel. Amikor tovább megyünk egy lépéssel, mint emberileg elvárható lenne. Amikor végigcsináljuk akkor is, ha már elfáradtunk. Amikor ott maradunk, ha mindenki más már szétszéledt. Az édesanyák ereje, akik virrasztanak, a nagymamák ereje, akik fájó lábbal is megsütik az almáspitét, az orvos ereje, aki nem hagyja cserben a szenvedőt. Jézus ajándékba adott ereje ez, mellyel szárnyra kelünk, mint a sasok.

S végezetül még egy különös dolgot értettem meg, amikor ezt az ígét tanulmányoztam: a *„szeresd”* felszólításban nem a *filia* vagy az *erős* szeretőről van szó, vagyis nem a pusztán önös érdekeken alapuló, vagy nem pusztán a számunkra szimpatikus emberek, tulajdonságok elfogadásáról, hanem az *agapé*-ről. Ami önmagában nézve is döbbenetes, hiszen az agapé Isten feltétel nélküli szeretetét jelenti. Ahogy csak Ő tud szeretni. Ahogy Ő szeret bennünket. Feltételek és elvárások nélkül, úgy, ahogy vagyunk. Akkor is, ha tévedünk, ha hibázunk, vagy ha fájdalmakat okozunk egymásnak és önmagunknak. Ő nem tud nem szeretni. Ő maga a teljes szeretet.

S ekkor mélyen magamba néztem. Tudok-e így szeretni? Tudunk-e így

szeretni? Lehet, hogy olykor igen. De én inkább azt mondanám erre őszintén és becsületesen: nem. Magunktól, egyedül nem megy. Ezért amint soha semmiben nem mondhatja keresztyén ember, hogy nincs szükségem a Lélek segítségére, így ebben a legfontosabb parancsolatban sem tehetjük meg. Csak Jézus elküldött drága Szentlelkével indulhatunk naponta e harcba: szeretni próbálok. Jobban szeretni. Magam elé helyezni, önző, önös kis érdekeim elé helyezni Istent, akit keresek, akit követni próbálok, és ha lehet, a másik embert. Merthogy nemcsak az Isten szeretetére vonatkoztatva szerepel itt az agapé, hanem ami ennél is döbbenetesebb: a felebarát szeretetére is. Feltétel nélkül, mindig megbocsátva, mindig a másik ember javát szolgálva... Ez aztán a nagy kihívás! Azt hiszem, én ezen a ponton mondtam ki: Nálad nélkül semmi vagyok, Uram!

Jézus így élt. Így mutatta meg nekünk az egyetlen helyes és jó utat. Ami átragyog, és mutatja kétezer év elteltével is: mai is lehetséges. Lehetséges, de csakis Krisztus Lelkével a szívünkben.

Ha igazán kérjük, akkor keresztyénként ma is lehet szeretve élni és cselekedni ebben a világban. Mindenhol, ahol szükség van ránk. S nagyon-nagyon sok helyen van ránk szükség. Szükség van a szeretni tudásunkra, a jelenlétünkre, arra, hogy bevonzzunk, behívjunk másokat is a hit rejtett, de mindennél valóságosabb világába; a templomkapukon, a Szentírás fedelének kapuján, a szívek sokszor bezárt vagy bezárkózó kapuján átlépve, kinyújtva a kezünket egymás felé. Mindenekelőtt azonban Isten felé, akinek mi olyan drágák és becsesek vagyunk még mindig, hogy ezt elmondani szavakkal nem is lehet igazán. Ámen. ■

KOVÁCSNÉ REZNYIK ILONA

Az elveszett bárány és a Jó Pásztor

A tavaszi rét aranyban fürdött a lenyugvó nap fényében. A zöld dombok között egy kis juhnyáj békésen legelészett, miközben a pásztor, Jézus, figyelő szemmel őrködött felettük. Mindegyik juhocskát név szerint ismerte, és mindegyiket végtelen szeretettel vezette a jó legelőkre.

Egyikük, egy fiatal bárányka, akit Rélinek hívtak, tele volt kíváncsisággal. Még alig látszott ki a zsenge fűből, máris gyakran kalandozott könnyelműen messzebb a többiektől, keresve valami újat, valami igazán izgalmasat. Aznap is így történt.

– Csak egy kicsit megnézem, mi van a domb túloldalán – gondolta. – Onnan még könnyedén visszatálok... Hú, ilyen érdekes rengeteget még sosem láttam... Kicsit szétnézek ezen a környéken.

Olyan fűvek és olyan fák nőttek ezen a vidéken, amilyenekkel Réli sosem találkozott életében. Megízlelte a csábító növényeket, de közben egyre távolabb és távolabb került a biztonságot nyújtó nyájától, de főleg a Jó Pásztortól.

Ahogy egyre távolabb kószált, a fű ritkulni kezdett, a vidék vadabbá vált, és az ég is beborult. Hamarosan a dombok ismeretlen sziklás hegyekké változtak, és Réli rájött, hogy eltévedt. Akárhogy kereste, nem találta a hazafelé vezető utat.

– Pásztor! – bégetett kétségbeesetten. – Hol vagy? – De csak a szél válaszolt.

Az éjszaka leszállt, és a hideg is egyre jobban átfújta a gyenge kis bundáján. Félt és remegett. Nem tudta, merre menjen. Teljes lett a sötétség, és Réli elcsüggedt, mert érezte, hogy egyedül sosem találja meg a hazafelé vezető utat. Ekkor azonban a sötétből különös alakok léptek elő. A bozótusból egy róka somfordált elő, vörös bundája fényesen csillogott az előtűnő Hold fényében.

– Mit keresel itt, kisbárány? – kérdezte mézes-mázos hangon.

– Elvesztem... A pásztorom után kiáltottam, de nem találom őt – felelte Réli félénken. A róka elnevette magát.

– Ugyan, minek is keresnéd őt? A pásztor csak megkötöz és visszavisz a többiekhez, ahol ugyanazt az unalmas, régi fűvet kell rágnod egész nap, közben meg rád sem hederít, amúgy sem tart számon. Itt kint sokkal izgalmasabb az élet! Gyere velem, mutatok neked egy helyet, ahol soha nem kell többé engedelmesszedsz!

A kisbárány bizonytalanul hátrálépett.

– De a pásztor szeret engem... és azt mondta, hogy nélküle bajba kerülhetek.

– Szeret? – gúnyolódott a róka. – Akkor miért hagyta, hogy eltévedj? Ha igazán törődne veled, már rég itt lenne!

Mielőtt Réli bármit is mondhatott volna, egy mély, morgó hang szólalt meg a sötétből. Egy hatalmas farkas lépett elő, sárga szemei éhesen villantak.

– A pásztor nem védhet meg örökké, bárányka – mondta fenyegető hangon. – Előbb-utóbb mind elvesztek. De ha velem jössz, megtanítalak, hogyan ne legyél többé védtelen. Erősebbé teszek. Nem kell többé félned senkitől!

Réli összerezsent. A farkas hangja

ijesztő volt, de valahol mélyen elültette benne a kétely magját. Tényleg elhagyta őt a pásztor? Mi van, ha valóban egyedül van?

Ekkor halk léptek közeledtek. Egy meleg, ismerős hang szólalt meg:

– Réli, itt vagyok. – A hang tiszta volt és erős, tele szeretettel. A kis bárányka szíve örömmel dobogott: Jézus volt az, szemében szeretet és szelídség. A róka hátrahőkölt, a farkas pedig ingerülten mordult fel, majd mindketten a bozótos mélyébe surrantak.

– Még visszajövünk! – morogták bosszúsan messziről.

– Megijesztettek, igaz? – A kisbárány könnyes szemmel bólintott.

– Pásztor! – kiáltott fel megkönnyebbülten. – Azt hittem, örökké elvesztem! Azt mondták, hogy te elhagytál engem, és hogy veled nem leszek szabad.

Jézus letérdelt mellé, és gyengéden megsimogatta.

– Ó, kedves kis bárányom, ők hazudtak. A róka csábítása félrevezet, a farkas ígérete a pusztulás. Nem hagylak elveszni, Réli. Hiszen én vagyok a Jó Pásztor. Ismerem a nyájamat, és a nyájam is ismer engem. Ha egy is eltéved, utána megyek, mert mindannyian drágák vagytok nekem.

– De én hibáztam... Én hagytam el a nyáját... Én hagytalak el téged! – mondta a kisbárány bűnbánóan.

– Igen, de én azért jöttem, hogy megkeresselek és visszahozzalak. Szeretlek téged, és kész vagyok mindent megtenni azért, hogy biztonságban légy – mondta Jézus, majd gyengéden a vállára emelte Réli kimerült testét.

Ahogy visszaindultak a biztonságot nyújtó legelő felé, a kisbárány elgondolkodva szólalt meg:

– Pásztor, miért szeretsz ennyire minket? Mi csak egyszerű bárányok vagyunk, és néha nagyon engedetlenek...

Jézus elmosolyodott.

– Mert az Atyám így rendelte el. Ahogy a pásztor szereti a juhait, úgy szeret benneteket a mennyben lévő Atya is. Annyira szeret, hogy engem küldött hozzátok, hogy életet adjak értetek.

– Mit jelent az, hogy életet adsz értünk? – kérdezte Réli.

Jézus elkomolyodott, de szeme még mindig szeretettel telt volt.

– Az emberek, akiket az Atya teremtett, eltévedtek, mint te ma este. Sokuk messzire vándorolt tőle, és nem találják az utat vissza. Én azonban eljöttem, hogy megmutassam nekik az utat. És hogy megmentsem őket, vállalom a szenvedést és a halált is, hogy mindenki, aki bennem hisz, örökre hazatalálhasson.

– De az nagyon fájdalmas lesz neked! – kiáltott fel Réli.

– Igen, de ez az én szeretetem ára. Egy bűntelen hal meg a bűnösök helyett, hogy ők élhessenek.

– És mi lesz veled utána? – kérdezte a kisbárány félénken.

Jézus szelíden felelte:

– Három nap múlva feltámadok, és visszatérek az Atyámhoz a mennybe. De ne félj, nem hagyak titeket egyedül. A Lelkem mindig veletek lesz, és azután is bárki hívhat engem, mert jelen leszek.

Réli elcsendesedett. Szíve mélyén érezte, hogy Jézus igazat mond. Bár nem értett mindent teljesen, tudta, hogy szereti őt, és hogy mindig számíthat rá. Amikor visszaértek a nyájhoz, a többi bárány örömmel fogadta Rélit, és a pásztor örömeiben magához ölelte őt.

– Emlékezz, Réli – mondta Jézus lágyan –, ha valaha is eltévednél újra, csak hívj engem. Mindig hallani foglak.

A kisbárány boldogan bújt Jézushoz. Most már tudta: rá mindig számíthat, soha nem lesz igazán egyedül.

(A megváltó szeretet – Keresztény versek és novellák (2025) című könyvből)

Tanévnyitó istentisztelet

A szeptember 21-i istentiszteletünkön Nyilas Zoltán esperes úr Isten áldását kérte gyülekezetünk diákjaira és pedagógusaira

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2025. augusztus 29. ■ Presbiteri gyűlés.
2025. augusztus 30. ■ A Kiránduló kör látogatása Vácott.
2025. augusztus 31. ■ Istentiszteleti alkalmainkon megköszöntük **Tóth Sebestyén** és **Tóth-Gados Eszter** lelkipásztor testvéreink közöttünk végzett szolgálatát.
2025. szeptember 3-5. ■ Szabadtéri evangelizáció Pomázon a Szent István parkban.
2025. szeptember 14. ■ Verőcei testvérgyülekezetünk hálaadó alkalma.
2025. szeptember 20. ■ Gyülekezetünk bemutatkozása Pomáz város napján.
2025. szeptember 21. ■ Az ifjúság szolgálatának vasárnapja és tanévnyitó istentiszteletek Pomázon és Csobánkán.
2025. szeptember 26. ■ Praetorius kamarakórus szolgálata Pomázon.
2025. szeptember 27. ■ A Kiránduló kör túrája Dobogókőre.
2025. október 3. ■ Presbiteri gyűlés.
2025. október 4. ■ Ráday Napok Dunaszentgyörgyön.
2025. október 5. ■ Bibliaátadás a konfirmációi felkészítést kezdő fiatalok részére.
2025. október 11. ■ Temetőtakarítás Pomázon.
2025. október 12. ■ Hálaadó vasárnap Pomázon és Csobánkán. Kézműves gyermekdelután Pomázon.
2025. október 26. ■ Újborért való hálaadó istentisztelet úrvacsorai közösségben. Országos perselyezés.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2025. október 31. ■ Istentisztelet a Reformáció ünnepén. Közöttünk szolgál gyülekezetünk Psalmus kórusa.
2025. november 8. ■ Női csendesnap Pátyon. Nagytakarítás/lomtalanítás Csobánkán.
2025. november 9. ■ Kézműves gyermekdelután Pomázon.
2025. november 23. ■ Dicsőítő alkalom Pomázon.
2025. november 24-28. ■ Evangelizáció Csobánkán. Közöttünk szolgál **Kéri Ákos** nagymarosi református lelkipásztor.
2025. november 30. ■ Adventi istentisztelet úrvacsorai közösségben. Adventi jótékonyasági vásár Pomázon. Adventi orgonahangverseny Csobánkán.
2025. december 8-12. ■ Rorate, hajnali könyörgések Pomázon.
2025. december 10. ■ Idősek karácsonya Pomázon.
2025. december 12. ■ Presbiteri gyűlés.
2025. december 14. ■ Kézműves gyermekdelután Pomázon.
2025. december 22., 23. ■ Bűnbánati alkalmak Pomázon és Csobánkán.
2025. december 24. ■ Gyermekkarácsonyi alkalmak Csobánkán és Pomázon.
2025. december 25-26. ■ Karácsonyi ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben.
2025. december 31. ■ Óévi istentisztelet Csobánkán és Pomázon.
2026. január 1. ■ Újévi istentisztelet Csobánkán és Pomázon.
2026. január 19-24. ■ Ökumenikus imahét Pomázon és Csobánkán.

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2025. augusztus 13. ■ **Horváth András**
2025. augusztus 31. ■ **Szegedi Zalán**
2025. szeptember 28. ■ **Nagy-Zombori Péter**
2025. október 5. ■ **Burkovits Mátyás Teodor**
2025. október 19. ■ **Tasnási Kolos**

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2025. augusztus 30-án lépett Isten színe előtt a házasság szövetségére **Pongrácz Gergely** és **Izsó Emese Zsófia**.
2025. szeptember 5-én lépett Isten színe előtt a házasság szövetségére **Dr. Kozák-Kígyóssy Szabolcs** és **Lázár Luca Rózsa**.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2025. július 22-én elhunyt **Buday Ádámné** (†98) testvérünk, temetése 2025. augusztus 22-én volt a pomázi temetőben.
2025. augusztus 20-án elhunyt **Palik Vilmosné** (†70) testvérünk, temetése 2025. szeptember 26-án volt a pomázi öreg katolikus temetőben.

Isten vigasztalását kérjük a gyászoló családoknak!

**Gyülekezeti
újságunk következő
száma várhatóan
2025. december 25-én,
Karácsony első napján
jelenik meg.**

ORBÁN MÁRIA CSEND

**Hallgat az ember és néma a táj,
Hallgat a szív és nem szól már a szája.
Hallgatag minden, néma most a csend,
Szívemben béke van, s bennem rend.**

**Hallgasd csak, hallgasd, mit mond Ő szava,
Csendben és halkán szól szelíd hangja.
Bennem béke van és bennem a csend,
Szól szelíden Jézus s békét teremt.**

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai

Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.

Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház:

2014 Csobánka, Béke út 9.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: www.pomaz.reformatus.hu

Facebook: facebook.com/

pomazcsobankareformatus/

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-22222253-00000000

Csobánka: 11784009-22222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor

(e-mail: nyilas.zoltan@reformatus.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter,

Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: puskas.attila.dr@gmail.com;

Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com;

Tel.: +36-20-9325-110)

Nyomdai előkészítés: brildi Kiadványok

*Megjelenik kéthavonta 400 példányban,
gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben.*

Adományokat köszönettel elfogadunk.

Gyülekezetünk Pomáz város napján

2025. szeptember 20.

ÁLDÁS

A mi Istenünk és Atyánk és a mi Urunk Jézus Krisztus erősítse meg a szíveteket,
és tegye feddhetetlenné a szent életben a mi Istenünk és Atyánk színe előtt,
amikor a mi Urunk Jézus Krisztus eljön minden szentjével együtt. Ámen.

(1Thessz 3,11-13)